

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 193. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Szombat, 1928 augusztus hó 25

Kellog

A múlt században, amikor az európai nacionalizmus romantikus hőskorát élte, összemlő és kibontakozó imperializmusok puszkaporos levegőjében, amikor a váratlanul színpadra lépett szociális kérdés forradalmi alternatívákkal lepte meg a polgárságot, akkor Európa történetében megindult egy nagy áramlat: A kivándorlás áramlata. Új talajba, illetve új erővel hajtott ki a sovinizmus és megszülettek a másodhazák a világtörténelmi polgárságot, amiről az európai plutokrácia még akkor is hiába álmodozott, amikor a versaillesi palotában Necker volt az ur, a királyi palotában pedig Voltairt koszorúzták a legszebb marquise kezek, azt a Voltairt, aki pályáját egy herceg deresen kezdte s a citoyen közelgő forradalmához csak annyi köze volt, hogy lealázta korának koronás főit azzal, hogy szóba állt velük. Ez a Voltaire szemtanúja volt, amikor Nagy Frigyes Potsdamot Versailles konkurenciájává emelte, de a polgárságnak ez a cinikus látnoka volt az, aki csak hiú grimáznak tartotta az egész potsdami grand revuet s amint Versaillesben hamarosan végigtaposott a forradalom, Voltaire szellemével, úgy Potsdam örökösén idegen marad a polgárságtól, száz év múlva is csak az imperializmus trónol itt. Bismarck is inkább Berlinbe utazott, mikor Lassalleval találkoznia kellett, s még ma a demokratikus környéken egyedül polgár sanssai molnárra kinek erre privilégiuma van, egy pör révén, a mit ükappa folytatott Nagy Frigyesel s a császár elveszítette a pört. Az a pör elveszett ugyan, de a környék iparos nemzedéke drágán adta meg az árát igazságszeretetének, — a császár gondoskodott arról, hogy a független iparospolgárság leszokjék demokratikus kilengéseiről. Ennek a gondoskodásnak aztán az lett a vége, hogy amikor a szászországi szövökivándorlás megindult, a kivándorlókhoz tömegesen csatlakoztak a potsdami iparosok is. Ezek a kivándorlók alapították meg az amerikai Potsdamot. Ez akkor volt, amikor a dán, olasz, lengyel, spanyol és magyar telepesek egymásután népesítették be az Új-Turin, Új-Sevilla, Új-Riga és Új-Szeged nevű telepeket. Amikor ezer és ezer magyar, lengyel, olasz és német özönlött Amerika szabad földjére, — akkor Newyork mellett Potsdamban egészen jelentéktelen szülők világra hoztak egy Frank Kellog nevű gyermeket, kinek egyelőre még a külső körülményeinek fonák-ságán kívül semmi más történelmi hivatottsága nincs.

Ez 1856-ban történt. Az 1856-os esztendő pedig Seignobos is történelmi határkönek tartja, mert akkor történt, hogy az imperializmus győzelmei ellenére is hajlandónak mutatkozott koncessziókat tenni a polgárságnak s a mit valamikor az idők szelleme győzelmének tartottak, csak ma tudjuk róla, hogy jóval több volt; rendszerek börtírságának kapitulációja. Ez az esztendő volt, amely öt éven át előkészítette az imperializmus nagy kiegyezését a plutokráciával, amikor a forradalmat reakció és konzervativizmus között árulták, amikor először vonult be az 50 százalékos kvóta a történelembe, amikor Oroszországban kezdett felszámolni a feudalizmus, megtörtént a jobbágyfelszabadulás, de nyomában még véresebb lett az elnyomás és a nihilista terror is, amikor Európa legelőször csalódott a demokráciában, amely békét és jogegyenlőséget ígért és azután azonnal elkezdett szubvencionálni egy revanche-politikát és világra hozta Chamberlint a fajelmélettel. Egyszóval ez volt az az esztendő, amikor szőnyegre került Európa békéjének problémája s ez volt mindjárt az is, amely kimutatta a nagy győzelmi riadalommal üdvözölt probléma fiktív oldalait, amely majdnem két évtizednyi csöndet hozott ugyan, de csöndjében megérlelte a harmadik világimperializmust, amely egy háborúval lépett a színre s amely győzelmi mámorában sem feledkezett meg a fegyverkezésről, annyira nem, hogy maga a császár vásárolta össze a Krupp ágyugyár részvényeit és megmutatta, hogy egy feudális imperátornak is lehetnek megértő kapcsolatai a plutokráciával és a megértés nevében nem is tulajdonított nagy fontosságot annak a néhány százezer márkának, amivel Kruppék a francia revanche-politika lapját szubvencionálták, jöllehet ő nemcsak főrézvényese volt akkor egy természeténél fogva háborus profitra beállított üzemnek, hanem uralkodója egy hetvenmillió néphez, amely viszont természeténél fogva minden idegszázával tiltakozott a háborus profit ellen. Az európai Potsdam nemcsak a háborút veszítette el, — hanem a békét is, s az amerikaiakra maradt a feladat, hogy egy elvesztett háboru elemeiből egy győzelmes békét szerkesszen. Frank Kellog nem hiába született Potsdamban s az a Potsdam, amelyik Frank Kellogot világra hozta, nem hiába van Amerikában — Kellogban Európa a „nagy rendezőt” üdvözölte az 1914-es londoni kongresszuson. Ő volt az, aki rájött arra, hogy az európai béke problémáját az teszi egye nehezebben összefoglalhatóvá, mert nincs meg a béke feltételeinek és szükségességének szerkezetisége, — ő tehát első sorban ezeknek a szerkezeti feladatoknak megvalósításához látott. Így született meg a Kellog-paktum, amelyről egyelőre csak annyit tudunk, hogy az összes nagyhatalmak elfogadhatónak találtak s hogy aztán hányan fogják betartani: ez az, amire azt szokták mondani, hogy a jövő zenéje.

Kellog figurájának történelmi megvilágításához tartozik a múlt század utolsó negyedének kissé nagyon is amerikai izű obstrukciós mozgalma a nagykapitalizmussal szemben. Akkor Kellog Roosevelt oldalán harcolt a trösztök ellen s csak épen John D. Rockefeller Standard Oil Companyja előtt hajtott zászlót. Ez volt az a bizonyos kivétel, ami nélkül Amerikában nemcsak a szabály, de az önzetlen ügybuzgalom sem tud egzisztálni. Kellog temperamentumos politikai egyéniség volt mindaddig, csak sohasem volt meg benne az állhatatosság vonása. Az amerikai ugynevezett antikapitalista blokknak ő volt a rendes napi golfpartnere — Amerikában a parlament nem ér véget a Fehér Ház folyosóin, hanem a golfpályákra épen úgy elér, mint a klubokba és a budoárok félhomályába. Kellogot meg is buktatta kerülete, Minnesota állam és a mandátumot demokratikusabb kezekbe tette le — de Kellog akkor már Amerika vezéreinek volt az embere és néhány év múlva külügyi államtitkár. Jelenleg békeapostol, de minden eddigi elődjétől abban különbözik, hogy őt az amerikai nagytőke támogatja.

Kellog a mai apostoloknak még egy sajátos vonását viseli. Amikor kilépett a történelmi porondra, túl volt már a hatvanon, akkor már tíz éve mint nyugalmazott vidéki ügyvéd szerepelt a név és lakjegyzékben. Ez előtt néhány évvel, amikor például a dráma-irodalomról írták, hogy válságba jutott, megjelent egy Pirandello nevű olasz, szintén túl a deleón, valami nyugalmazott középiskolai tanár és mekkontreminalta a válságot. Az az érzése az embernek, hogy ezek a ragyogó öreg urak évtizedek tarlóadásában elmerültek s csak most bukkannak fel egy pályatévészett élet után a világmegváltás heroizmusával. Talán minden bajnak az az oka, hogy egy nemzedék nem jutott el a maga idejében történelmi hivatásának betöltéséhez s most egy csöndbe jutott világ romjain kell megjelennie, hogy lejátssza a maga szerepét.

A német szocialisták válságot idéznek fel a páncélosok miatt

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától) A szocialistapárt egész éjszaka tartott pártkongresszus határozatával kimondta, hogy nem egyezik bele a két páncélos cirkáló költségeinek a megszavazásába. Ezért sürgősen kívánják a birodalmi gyűlés összehívását, melynek a páncélos hajók ügyét napirendre kell tűznie és megváltoztatnia a kormány határozatát. A mennyiben a pártnak ez a követelése nem teljesül, felszólítja a szociálista minisztereket, hogy lépjenek ki a kormányból.

A német szocialisták válságot idéznek fel a páncélosok miatt

Szombaton választják meg Albánia királyát

Durazzó. (A Brassói Lapok tudósítójától) Immár minden előkészület megtörtént rá, hogy Achmed Zogu basát szombaton Albánia királyának megválasszák. A királyválasztás a legünnepélyesebb formák között megy végbe.

Szombaton választják meg Albánia királyát

Ma délután fontos minisztertanács lesz

Bukaresti munkatársunk jelenti: Ma délután hat órakor Duca helyettes miniszterelnök vezetésével igen fontos minisztertanács lesz, melyen először Stelian Popescu igazságügyminiszter számol be erdélyi utjáról és a petróleum-panamák fejleményeiről. Ezután a kormány külpolitikai kérdésekre tér át s a Népszövetség őszi ülészakával kapcsolatban fog fontos határozatokat hozni.

Ma délután fontos minisztertanács lesz

Német diákok az orosz diákokért

Amszterdam. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szerdán nyitották meg a nemzetközi ifjúsági békekongresszust. A német delegátusok tiltakoztak az ellen, hogy Hollandia nem engedte be az orosz diákságot és határozati javaslatot kérték, hogy hívják meg őket is Amszterdamba. A javaslatot leszavazták, mire a német diákok kivonultak a kongresszusról.

Német diákok az orosz diákokért

Belgrád teljes elégtételt adott Rómának

Belgrád. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A külügyminisztérium átadta az olasz követségnek a jugoszláv kormány válaszcímét. Ebben sajnálatát fejezi ki a történeken, közli, hogy a nyomozást nyomban megindította, a bűnösöket megbüntette és intézkedett, hogy hasonló esetek ismétlődését megakadályozzák.

Belgrád teljes elégtételt adott Rómának

MAI SZÁMUNK 12 OLDAL

A kultuszminiszterium szeptember elejére országos zsidó-gyűlést hív egybe Bukarestbe

Osszel kerül eldöntésre, hogy ki képviselje a zsidókat a szenátusban

A legélesebb harc indul meg rövidesen a regáti és az erdélyi zsidók között

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Október 22-én jár le az a terminus, melyet a kultusztörvény megszabott a kultuszminiszteriumnak, hogy ezen időpontig el kell készíteni a zsidó egyház szervezeti szabályát. A miniszteriumban már nagy általánosságban elkészítették a tervezetet. Ezek szerint a tervezet meghatározza a zsidó hitközségek jogait, előírja, hogy minden nagykorú zsidónak valamilyen zsidó hitközséghez kell tartoznia és abban az esetben, ha ott, ahol lakik, nincs zsidó hitközség, akkor a legközelebbi zsidó hitközség tagjává számít. A tervezet további részeiben a hitközségi elnökök választását írja elő. Kik vehetnek részt a választásokon és hasonló természetű általános rendelkezéseket tartalmaz a tervezet további része. Információnk szerint ez a tervezet csupán csak nagy vonásokban írja elő a hitközségi élet jövő berendezkedését, csak azt a keretet mutatja meg, mely szerint az egyes hitközségek saját maguk részére az alapszabályokat elkészíthetik.

A kultuszminiszterium tervei szerint szeptember elsejére Bukarestben országos zsidó gyűlés lesz, melyre a miniszterium meghívja az ország összes zsidó hitközségeit és e gyűlésen bemutatják az összegyűlt zsidóságnak a tervezetet. A miniszteriumnak ez a demokratikus terve kétségen kívül nagyon jó hatást fog kiváltani az erdélyi zsidók között, mivel a miniszterium e ténykedéséből kiviláglik az, hogy tényleg azt célozza, hogy ez a tervezet a gyakorlati élet szükségességének meg is feleljen. Egészen furcsa azonban, hogy

a regáti zsidók minden követ megmozgatnak, hogy a miniszterium mondjon le e tervezett gyűlésről

és a tervezet részleteit csupán egyedül velük, — mint Románia összzsidóságának képviselőivel beszélje meg.

Információnk szerint a regáti zsidók ugyanis elkészítették egy egységes alaptervezetet és azt szeretnék, ha a miniszterium kötelezné az összes zsidó hitközségeket, hogy a regáti zsidók alapszabálytervezetét tegyék magukévá. Ez az alapszabálytervezet természetesen a regáti zsidók szájaire szerint készült és abban az esetben, ha a miniszterium elfogadná Fildermanék alapszabálytervezetét, ez valószínűleg tragikus volna a szűkös viszonyokkal küzdő erdélyi zsidó hitközségekre. De Filderman urék szempontjából nem fontos, hogy az erdélyi zsidó hitközségek nagy százaléka rámenne az ő egységes tervezetükre. Fildermanék minden eszközt megragadnak arra, hogy a zsidó hitközségek vezetését a kezük közé kaparítsák és ha ez nem megy szépszerével, akkor különböző adminisztrációs machinációkkal próbálják céljukat elérni. Egy bizonyos: a zsidó hitközségek jövőendő alapszabályainak a helyi viszonyokhoz kell alkalmazkodnia és ezt nem lehet arra a kaptafára elkészíteni, melyet Filderman és Tsa cég kiszab az erdélyi zsidók részére. Ez a társas cég volt az, mely célul tűzte ki, hogy egységes zsidóhitközségeket alakít a mai ortodox és neolog hitközségekből és ez az egységes alapszabály akció egy újabb kísérlet e céljuk megoldására. Az erdélyi zsidóságon mulik most már, hogy a szeptember elejére összehívott bukaresti nagygyűlésen, mely a miniszterium fennhatósága alatt fog lefolyni, megadja a méltó választ Fildermann uréknak.

Az erdélyi zsidókat illeti a szenátusi tagság.

A regáti zsidók nagyon is tisztában vannak azzal, hogy ha a tervezett szabályrendelet elkészül, akkor a kultusztörvény szerint össze kell ülni a zsidó hitközségek képviselőinek, hogy megválasszák a szenátusi képviselőjüket. A kultusztörvény ugyanis úgy intézkedik, hogy

Niemerover főrabbi csupán addig képviselheti a szenátusban a zsidókat, míg ez a szabályrendelet elkészül.

Eppen ez az oka, hogy olyan óriási előkészületeket tesznek arra, hogy a hegemoniát a maguk kezében megtarthassák. Ugyanis ha Románia összzsidósága összeül, akkor a regáti zsidók elenyésző kisebbségbe kerülnek a többi országárszidó zsidósággal szemben. Ez az oka annak, hogy a regáti zsidók minden adminisztrációs trükköt igénybe akarnak venni, hogy ezt a hegemoniát a maguk részére bizo-

síthassák, hogy ily módon a bukaresti főrabbi továbbra is megtarthassa a szenátusi méltóságát.

A zsidók arányszáma szerint ez a szenátusi méltóság — az erdélyi zsidókat illeti meg.

A fentiek alapján már az is világossá válik, hogy miért akarják a regáti zsidók felvételni a készülő tervezetbe a Legfelső Zsidó Tanács intézményét. Ez a Tanács hasonló szervezet volna, mint a református egyház konzisztórium. Lapunkban már megírtuk, hogy a regátiak tervei szerint a Zsidó Tanácsnak tulyomó részben regáti tagjai lennének. A terv világos és átlátszó: e Tanács intézné az ország összzsidóságának ügyeit és ily módon Fildermanék továbbra is megtarthatnák a szenátusi képviselőt.

Minden az erdélyiekén mulik.

Az ősszel meginduló harc eredménye egy

Macedón-merényletek a dévai állomáson

Az állomásfőnök rendőri asszisztenciával elszedi a nők értéktárgyait

Déva. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A vasuti állomásokon a nem utazó közönségnek perronjegyet kell váltania. Ez már régi intézkedés és is helyén való, ha ellenőrzik. Déván az utóbbi időben az állomásfőnök nagy súlyt fektetett az ellenőrzésre.

Igy hozta be a szigorított perronjegrendszer a dévai állomásfőnök is. Azonban Bucsa Macedon ur nem állott meg rendes ellenőrzésnél, hanem túllépte hatáskörét, mert a kiknek nem volt jegyük és nem is tudták lefizetni a jegy árának négyszeresét: azaz husz lej büntetést — azoktól zálogot vett.

Több esetet tudunk, hogy Macedon

mester rendőri asszisztenciával s megfelelő gorombaságok kíséretében egyedülálló nőktől kalapot, fülbevalót, jeggyűrűt és retikült vett el zálogul, jöllehet ezek közül a nők közül a legtöbb ismerős dévai volt, akikkel legfeljebb egyszerű jegyzőkönyv felvétel kellett volna elintéznie a dolgot.

Mi sem vagyunk ellene a rendnek, sőt éppen a rend miatt szállunk mindig sikra, de ez az eljárás — mégis türhetetlen és kénytelenek vagyunk erre felhívni a kérlelhetetlen főnök felsőbb hatóságának figyelmét.

Az amerikai 58 millió elnökválasztóból 28 millió a nő

Ki lesz a Fehér Ház urnője, Hooverné vagy Smithné?

Newyork. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Északamerikai Egyesült Államok elnökségi döntőjében a republikánus Hoover és a demokrata Smith kerül egymással szembe. Kettőjük közül az egyik lesz a washingtoni Fehér Ház lakója.

Az amerikai nőket azonban Hoover meg Smith személyénél sokkal inkább érdekli a Fehér Ház eljövendő urnője; nemcsak a nagy asszonyi dicsőségért, hanem azért is, mivel az elnöknek igen nagy szerepe van odaát. A lapok jól megérezve a közkívánságot, igazi amerikai részletességgel foglalkoznak a számbajövő két hölgygyel, már mindegyik lap persze a saját pártállása szerint. Az asszonyok dicsfénybe vagy gunyba való beállítása nem utolsó tényező az uruk sikere szempontjából.

Ha összehasonlítjuk a két hölgy eddigi pályafutását, kétségtelen, hogy Hooverné inkább alkalmas arra, hogy a mozifantázián nevelődött amerikaiak lelkesedését megnyerje. Urával, az egykori bányamérnökkel beutazta valamennyi világrészt. Megindító leírásokat kapunk arról, miként kellett szegénynek gyönyörűen berendezett newyorki otthonát elhagynia, hogy urát Kinába kövesse. Minden amerikai asszonyt feldobog a szíve arra a hírre, hogy Hooverné kedves függőnyeit Kinába is elvitte és saját kezével aggatta fel a kínai otthonban. Kinából tovább jutottak Ausztrália világtól távolos bányáiba, majd a mesékkel körülszótt indiai Mandalájba, onnan Párisba, Londonba; ezekre a helyekre mindenüvé elvitte a gondos háziasszony függőnyeit és kötöttűit. Valamennyi republikánus újságban megjelent az a szívetindító kép, mely Mistress Hoovert harisnyakötés közben ábrázolja. A kitűnő kép mely hatást tett a választókra és választónőkre.

Gyönyörű történeteket is feltálnak az ilyen képekhez, hogy a jövőendő elnöknek lelki nagyságát bemutassák. Egy napon például a gombolyagról leszáladt fonál kétségbeesetten összegabalyodott. Könnyülelkü emberek oda-

pillanatig sem lehet kétséges senki előtt sem. Fildermanék egy szerződést kötöttek a liberális párttal és már jó előre megkapták e szerződésben kikötött jutalmakat. Kaptak néhány szenátori és képviselői állást és szenátor lett a főabbijuk. Azonban most arról van szó, hogy eleget kell hogy tegyenek a szerződésben kitűzött köteleességüknek.

Be kell szállítaniuk az összzsidóságot — szöröstől bóröstől — a liberális pártba.

És e pontnál csődöt mond Fildermanék tudománya. A liberálisok már régen rájöttek arra, hogy Fildermann tulajdonképpen csunyan becsapta ket, mert mióta a liberálisok ezt e vegyes-hitű balkezes házasságot megkötötték Fildermanékkal, az ország zsidósága még jobban eltávolodott a liberálisoktól. És a házasság végleges felbontása akkor fog megtörténni, ha ősszel az erdélyi zsidók felháborodással fogják megbélyegezni Fildermanék eddigi működését. A kormány kiküldöttje ott lesz az ősszel megtartandó gyűlésen és az a referátum, mellyel e gyűlésről be fog számolni a kormánynak, egyuttal Filderman és Társa cég halálos ítélete lesz.

usi csomót, ő azonban büszkén felretette a vágószerzőt, s nem nyugodott addig, míg a csomót meg nem oldotta. Mert azért vagyunk kéremalással a világon, hogy a nehézségeket kibogozzuk. Mint fiatal anya kis csecsemőjével indult el Kinába s gyermekét minden éghajlati viszontagságok ellenére is egészségben tartotta; nyilvánvaló bizonyíték ez arra, hogy igenis a Fehér Házban van méltó helye.

Kinában a boxerlázadás idején gránát vágott bele pont szegény Hooverné hálószobájába, alighogy kijött onnan; ő azonban csodálatos erővel megőrizte nyugalmát és lelki épességét.

Mrs. Hoover az amerikai főcserkésző. A legnagyobb dicséret, amelyet róla tisztelői mondtak, ez: „kellemesen amerikaiatlan” és nagyon tartózkodó.

Amerikaiatlan, de a szónak inkább a testi értelmében a másik elnökjelölt is, Smith newyorki kormányzó felesége is, aki férjével együtt a legalsóbb, legproletáribb Newyorkból való. Nem olyan bonyolult lélek, mint Hooverné, nem is utazott annyit. Egyetlen egyszer merészkedett annyira, hogy az urával együtt megnézte az óvilágot, nemsokára azonban hazatért és megesküdött, hogy sohasem megy többet Európába. Mikor szegény férje még csak havi hetvenöt dollárt keresett, maga most a padlót és sajátkezüleg mosogatott. Azonfelül nyolc esztendő alatt öt gyermeket szült, ami szintén valami. A Fehér Ház tehát kitűnő háziasszonyt kap benne.

A sajtóhadjárat elsősorban a nők megnyerésére irányul, akik az elektorok megválasztásánál igen nagy szerepet játszanak. Az 58 millió választóból 28 és félmillió a nő.

A szovjetkormány továbbra is saját tulajdonának tekinti az eladott hajókat

Litvinov válaszigjegyzéke

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szovjetkormány nevében Litvinov válaszol a román kormány ama jegyzékére, melyben megvilágította azokat az okokat, melyek az egykori állítólag rozoga és értéktelen orosz hajók eladására indították. Litvinov válaszigjegyzékében többek között ezeket írja:

— Nem tudom, hogy a szóban levő hajók az eladás idején milyen állapotban voltak, s mivel e miatt a tényleges értéküket sem lehet megállapítani, a szovjetkormány fenntartja magának a jogot, hogy

el ne ismerje azokat a tranzakciókat, melyek útján a szovjetunio tulajdonát képező hajókat a román kormány el akarja adni.

A szovjetkormány azt az ígéretet sem fogadhatja el, hogy az eladás összegét ama tulajdonosnak fogják kifizetni, akinek a tulajdonjogát a román kormány utólagosan meg fogja állapítani. A szovjetkormány, hangsúlyozza tovább Litvinov, több alkalommal kijelentette és most nyomatékosan ismétli, hogy az eladott hajóknak egyetlen törvényes birtokosa a szovjetkormány.

Tulajdonjoga ép úgy kiterjed a román kormány táviratában megjelölt anyagokra, mint mindazon vizijárművekre melyek az egykori orosz hadseregből és a doni orosz gőzhajótársaságtól származnak.

A félhívatlos Indépendance Roumaine a szovjetkormány e válaszigjegyzékére a következőket jegyzi meg:

— Már mondtuk, hogy ez a tétel jogilag tarthatatlan. Nem elég, hogy valaki a tulajdonjogát hangoztassa, kell, hogy ezt a jogot egy harmadik is elismerje. Ez nem Oroszország esete. Ha a szovjet a területén talált vagyontokat elkönfiskálhatta, ez a belső törvénykezés dolga. De másképp áll a helyzet a nemzetközi joggal, ahol a jog érvényesítése végett okvetlenül meg kell szerezni más államok hozzájárulását.

Miután Románia még nem ismerte el a szovjetkormányzatot, nem fogadhatja el a nevében támasztott követeléseket sem. A két fél tehát kénytelen lesz mindaddig a maga álláspontján megmaradni, valameddig a Románia és Oroszország között levő összes függő kérdések meg nem tárgyalatnak.

Oriásira dagad és tovább gördül a panamavavina

Bratianu Vintila Franciaországból távirati helyeslést küldött a letartóztatásokhoz — Jorga professor is beleszól a vitába — A liberális párt krízise

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A petróleumpanama mely a vádlottak letartóztatása után szinte hihetetlen mértékben bontakozik ki az ámuló közvélemény szeme előtt, tovább gördül és lassankint maga alá temeti a bukaresti közélet feltételezett tisztességének roncsait. Ma már Jorga professor is beleszól a vitába s „Kinek kell védekeznie a panamában?” cím alatt súlyos vádakkal illeti a kormány több vezető tagját is.

Jorga először Mrazek kereskedelemügyi minisztert támadja, aki türe, hogy egyes vezérigazgatói két éven át tussolják a visszaéléseket, sőt leterrorizálták azokat a tisztviselőket, akik tudtak a lopásokról és kötelességükhez híven jelentést akartak tenni. Mrazeken kívül súlyos bünei vannak Cipaiaru földművelésügyi miniszternek, aki a bűnösök részére, többbizben, még egy nappal a letartóztatások előtt is ártatlansági bizonyítványt állított ki. Végül az igazságügyminiszterium ellen fordul Jorga lapja, hangsúlyozva, hogy itt is súlyos szabálytalanságok történtek.

Egyébként a letartóztatások miatt egyre élesebb lesz a liberális párt kebelében dúló válság.

Bratianu miniszterelnök ugyan-

is tegnap a franciaországi Royatból távirati helyeslést küldött el a kormány tagjaihoz a letartóztatásokkal kapcsolatban.

Ez a helyeslés rendkívül kellemetlenül érintette a kormánypárt több tagját, különösen pedig a kamara három alelnökét, Istrate Micescut, Manolescu-Strungát és Tony Iiescut, akik csudálatos egyöntetűséggel szenvedélyes küzdelmeket folytatnak azért, hogy a panama eltussolódjék s hogy a vádlottak szabadlábra kerüljenek.

A nyomozás tovább folyik, letartóztatás tegnap azonban nem történt, főképpen azért, mert Enescu vizsgálóbíró a petróleummezőkön helyszíni szemlét tartott s így nem volt ideje a kihallgatásokra. A reggeli lapok ma arról írnak, hogy

ujabb nagy panamáknak jöttek nyomára,

így például az állami erdőkből milliárdokat érő területeket tulajdonítottak el. A panamazaporban azonban ma már nem lehet tudni, hogyan is állanak valójában az ügyek?

A postaalkalmazottaktól már vonják a sikkasztási alapot

A sikkasztási alap sikkasztásra kényszeríti az ügyis nyomorgó postásokat

Temesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Részletesen ismertettük a Brassói Lapok hasábjain a Casa de Credit és a postások ügyét. Közöltük, hogy minden postai alkalmazott tartozik biztosítékot fizetni a Casa de Creditnek. S ezt a biztosítékot tizenöt hónapon keresztül levonják a nem is olyan busásan fizetett posta alkalmazottak havi díjából.

A temesvári postaalkalmazottak most érkeztek el ehhez a prömierhez: havi fizetésükből már ebben a hónapban — erről utólag nyertek tegnap értesítést — levonásokat eszközölnek a Casa de Credit javára....

Javára! Ez a helyes kifejezés, amely ezt az aktust pontosan meghatározza. Ugyanis a Casa de Credit az ország postásaitól így befolyt óriási összeg után

két százalékos kamatot fizet.

Ki juthat ma ilyen olcsón forgó tőkéhez? Létezik-e ennél jobb üzlet? Nem pompás dolog ez?

A Casa de Credit ugyanis az így befolyt összegeket

magas kamattal kihelyezi...

Ennek a műveletnek egyik magyarázata az, hogy az így származott hatalmas jövedelem

a postánál előforduló sikkasztások fedezésére szolgál.

Ó mily böcs előrelátás! S egyben mintha megnyugtatóna jóelőre a sikkasztójelölt háborgó lelkiismeretét: hiszen — gondolja magában az ipse — ha el is emelek egy pár százezer lejt, egy pár milliót... megtéríti a posta kárát a Casa de Credit....

Tyű de üdvös intézmény! Egyenesen nevelő hatású! S mélységesen morális a veleje is: postás ha elkövet sikkasztást — fizessék a postások!

A postások: a küzdelemben, becsületben megőszült öreg nénikék, görnvedő, tudócsucs-

ASTRA APOLLO MOZGO

Nagy meglepetés lesz mindenki számára a csütörtök pénteki előadás. — Bemutatásra kerül:

FÉRFI A NYEREGBEN

című szenzációs filmujdonosság.

Szombattól az „UFA”-filmgyár gyöngye:

A pappenheimi herceg

fut WERNER FUTTERERREL a főszerepben

hurutos telefonos kisasszonyok, a többgyerekes vergődő hivatalnokok, akiknek fizetéséből

már eddig is történtek ugynevezett „kényszertakarékoskodás”, címén levonások a Casa de Credit javára.

Ez még rendben lett volna, noha az adó levonása mellett azt a levonást is — két százalékot tesz ki — megérezték a postahivatalnokok. De ez a sikkasztási alapra való levonás ez szemérmetlen megterhelése ennek a hatalmas, de nyomoruságosan fizetett hivatalnokseregnek, amely tudvalevőleg az ország legszorgalmasabb és legmorálisabb hivatalnok rétege.

Hol? Kiktől lehetne beszélni? Mekkora alapra, volna szüksége, ha a más téren történő panamákból és sikkasztásokból származó károk ellen „biztosítékot” akarna biztosítani magának az állam?

A közszellem, a közerkölcs, az élen lévő urak mentalitása kell hogy gyökeresen megváltozzon.

Ez az igazi biztosíték! Küzködő kis-hivatalnokok, gürcölő postás kisasszonyok megsarcolása — nem megoldás.

A legkisebb fizetésű postahivatalnoktól havonta kétszáz lejt vonnak le. A legtöbbjétől négyszáz—ötszáz lejt!

És meg kell adni, hogy ebben a hivatalnok nyomoruság megvámolási műveletben progresszívek, mert a magasabb fizetésűektől:

havonta ezeröttszáz lejt vonnak le!

Summa-summarum:

a szegény postahivatalnokok fizetésének mintegy egynegyed részét vonják le sikkasztási alapra!

Ehez nem kell kommentár!

Talán csak annyi, hogy — mint azt a temesvári postán tapasztalt hangulatból kiérezzük, — a hivatalnokok megrövidítettnek, kifosztottnak érzik magukat.

S a kifosztottság érzete nem jó tanácsadó. A megrövidítettség tudata — demoralizáló!

Levonások nélkül is édes-kevés a postahivatalnok fizetése.

Levonásokkal?

Nagyon keserű!

Arcukon ott a kérdőjel:

— Mit tegyünk?

— Sikkasszunk?

Jávor József.

Lemondott a bulgár külügy- és hadügyminiszter

Szófia. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A macedon komité ügyében átnyújtott francia és angol demars következtében Volkov hadügyminiszter lemondott tárcájáról. Ez a lemondás egyúttal Burov külügyminiszter lemondását vonta maga után, mert Burov volt az, aki a hadügyminiszter határozatlan magatartására hivatkozva, provokálta a demarsot. A király elfogadta mindkét lemondást.

Aki szereti lapunkat

ajánlja mindenütt minden magyar olvasónak a

Brassói Lapokat.

Miért vált szükségessé dr. Mayer Antal szatmári püspökké való kinevezése

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A megüresedett szatmári püspöki szék betöltése állandóan foglalkoztatja a közvélemény érdeklődését, és kétségtelenül széles körben feltűnést fog kiváltani az alábbi nyilatkozat, melyet bukaresti tudósítónk a legilletékesebb helyről szerzett.

— A lapok állandóan arról írnak, hogy a nagyvárad és szatmári püspökségek egyesítés alá kerülnek, ha a konkordátum ratifikálása megtörténik — kezdte informátorunk érdekes nyilatkozatát. Ez nagy tévedés Nincs szó a két püspökség egyesítéséről, hanem a konkordátum ratifikálása után

megszűnik a nagyvárad püspökség és beleolvad a szatmári püspökségbe.

E beolvasásnak első következménye természetesen az lenne, hogy a nagyvárad apostoli kormányzó megbízatása megszűnik és dr. Mayer, aki apostoli kormányzó megbízatása előtt kanonoki funkciókat végzett a nagyvárad egyházmegye területén, visszatér előbbi méltóságába. Azonban ez adminisztrációs változáson kívül még számolni kell a nagyvárad hívek hangulatával is, akiket kétségen kívül mélyen érintene az ősrégi nagyvárad püspökség megszűnése és e hívek lelki békéjének megőrzése céljából nagyon kézenfekvő gondolat volt az eddigi nagyvárad apostoli kormányzó kinevezése a megüresedett szatmári püspöki székbe. Ebben az esetben a nagyvárad hívek továbbra is úgy érezhetik magukat, mintha semmi változás sem történt volna és a szatmáriak szintén nagyon természetesnek fogják találni, hogy a megüresedett püspöki szék betöltötték.

Minden más személyi kombinációnál elkerülhetetlenek lennének bizonyos komplikációk, melyeket úgy a Szentszék, mint a román kormány természetesen el akar kerülni.

Ezért állapodtak meg az összes érdekelt felek dr. Mayer Antal személyében. Ez volna a kérdésnek az egyházi oldala. És most tekintsük e kérdést a politikai nézőpontból. Ismeretes, hogy az elhunyt szatmári püspök ellen főleg a közoktatásügyi tárca részéről bizonyos panaszok merültek fel, hogy útját állja a szatmárvidéki svábok szabad fejlődésének. Dr. Mayer Antal személye garancia arra nézve, hogy a svábok a jövőben nem fognak ily természetű panaszokkal fellépni. Mindezen okoknál fogva

bizonyosra várható, hogy dr. A. Mayer Antal lesz az új szatmári püspök

Azonban — hiszen minden ilyen jövődőlésnél van egy ilyen „azonban” — megtörténhetik, hogy az utolsó pillanatban megváltozik a prognózis, mivel a szatmári püspöki szék betöltése csak nyolc hét múlva válik esedékessé és nyolc hét alatt sok minden történhetik.

Ez alkalommal meg kell cáfolnom néhány erdélyi lap azon hírét, miszerint a bukaresti pápai nuncius felkereste volna a balázsfalvai mitropolitát, és ugyanebben az időben ott Mayer Antal a nagyvárad apostoli kormányzó és Pacha temesvári apostoli kormányzó részvételével tanácskozást tartottak volna. Ez a találkozás tényleg megtörtént, azonban egészen más körülmények között. A pápai nuncius idáig Biharban nyaralt, az idén azonban Szinaját szemelte ki nyári tartózkodási helyéül és ott Szinaján felkeresték az erdélyi katolikus főpapot. Hivatalosan természetesen e látogatásnak privát jellege volt, azonban szinte természetes az, hogy egy ilyen találkozás alkalmával az összes függő kérdések tárgyalása alá kerülnek. Azok, akik nincsenek kellőképpen beavatva a kulisszák mögött folyó tárgyalásokba, először is arra gondolnak, hogy bizonyos nézeteltérés merült fel a Vatikán és a román kormány között a konkordátum ratifikálása tekintetében. Nyugodtan állíthatom, hogy ilyesmiről szó sem lehetett, mivel nincs konfliktus a Vatikán és a kormány között. Nincs konfliktus, mivel sem a Vatikán, sem a román kormány nem adott okot egy ilyen konfliktusra. Egyes lapok azt írták, hogy a Vatikán neheztelne a kormányra, mivel a konkordátum ratifikálása még nem történt meg. Ez teljesen téves beállítás. A konkordátum aláírása óta e kérdés a maga természetes útján megy előre. Megtörtént a kultusz törvény megszavazása, és ha még idő lett volna a konkordátum ratifikálása is szönyegre került volna.

Ezzel a római Szentszék teljesen tisztában van.

Az őszi ülésszak elején feltétlenül meg fog történni a konkordátum ratifikálása.

Azok, akik a konkordátum késedelmes ratifikálását, mint az állítólagos konfliktus okát emlegetik, esetleg arra gondolnak, hogy a román kormánynak módjában lett volna a konkordátumot királyi dekrétummal ratifikálni. Ugyanis a román király felségjogai közé tartozik a külföldi szerződések ratifikálása

Kibicelt a rendőrtiszt, aztán lefoglalta a bankot, de kétezer lejért visszaadta

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem kevésbé keltett feltűnést az országban sem a nagyvárad kávésszindikátus beadványa, amelyet dr. Puticiu Traian prefektushoz intéztek. Ebben a beadványban a kávések és étteremtulajdonosok több rendőrtisztet vádolnak meg. A vádak tökéletesen alkalmasak arra, hogy aláássák a rendőrtisztikar tekintélyét, amennyiben a vádakról megfigyelt rendőrtisztek, ha a vádak igaznak bizonyulnak, olyan cselekményeket követtek el, amelyekért példás büntetés jár.

Nagyváradon nem első eset, hogy egyes rendőrtisztekkel kapcsolatban botrányos híradásról lehet szó. Különösen egy-két ember működik olyan lendülettel, amely már kicsap a rendőrtiszt hatáskörébe, amugyis kiszélesült vonalaiból. A rendőrtisztek ügyében Bukarestben is külön vizsgálatot folytatnak le, és Nagyváradra delegáltak egy vezérinspektort, hogy a főljelentés adatai alapján folytassa le a fegyelmi vizsgálatot. Ezzel a vizsgálattal párhuzamosan folytatódik a büntügyi rész elintézése is és a rendőrtisztek viselt dolgairól szóló akták átkerültek Miteson vizsgálóbíróhoz. Az akták tömeges adataiból elég csak egy-kettőt kiragadni. Különösen egy vidékről Nagyváradra helyezett rendőrtiszt ellen merültek fel nyomós gyanúok, hogy nem mindig állott hivatása magaslatán. Ez a rendőrtiszt a vád szerint

békésen kibicelt az egyik kávéházban egy kártyázó társaságnak. A társaságban természetesen közeli ismerősei foglaltak helyet, a kiket nem zavart a rendőrtiszt megszokott jelenléte. Amikor a bank felgyült, a rendőrtiszt kilépett kibiceléséből és mint rendőrtiszt, akinek hivatását kell teljesítenie, lefoglalta a bankban heverő tíz ezer lej körüli összeget. A pénzt azután 2000 lej ellenében visszaadta.

és ezt vagy egy királyi dekrétummal, vagy pedig a parlament útján gyakorolja. Eleinte tényleg szó volt arról, hogy a konkordátumot egy királyi dekrétummal ratifikálják. Azonban épen azért, mert a kultusz törvény olyan nagy lelki emóciókat váltott ki, a különböző egyházak képviselőinél, a kormány lemondott arról, hogy királyi kéziratral történjen a ratifikálás, nehogy olyan látszata legyen ennek, mintha valami titkolni való lenne. Ha a kultusz törvényt a parlament mindkét háza megszavazta, a konkordátum ratifikálását is a parlamentnek kell elintéznie.

Tehát a fent mondottak szerint az őszi parlamenti ülésszak alatt sor kerül a konkordátum ratifikálására, és a dolgok logikus sorrendje szerint dr. Mayer Antal lesz a szatmári püspök.

Csak magától értetődő, hogy a játék menetét most már nem zavarta semmi s a rendőrtiszt a jókora „kibicépénzel” méltóságteljesen eltávozott.

Ugyancsak ennek a rendőrtisztnek a listáján szerepel az a vad is, hogy egy évig lakott a nagyvárad Palace szállodában és 70 ezer lejért maradt a szállodának adós. Egész évben elfelejtett fizetni és nem fizette ki azokat a reggeliket s egyéb szolgáltatásokat sem, amelyeket a szállodából, mint a hotel lakója megkövetelt. Van olyan eset is, amikor tisztasági razziaát rendeztek a pékek ellen s

az egyik péknél a liszteszsákokon egy felpár cipőt találtak. A felpár cipő 1000 lejéért került a pékmesternek, ennyivel sikerült elintéznie, hogy nem lett folytatása a tisztasági razziaának.

A legkisebb jelentéktelen panaszok közé tartozik, hogy egy-két mulató természetű rendőrtiszt a kávéházakban elfogyasztott italokat és töréseket nem fizette meg. Sok a panaszuk az éjszakai lakótulajdonosoknak is, akiket folytonosan molesztálnak. Nagyváradon már négy variété szűnt meg azért, mert nem bírta azoknak a mohó étvágyát kielégíteni, akikkel a tulajdonosok hatósági állásuk révén összeköttetésben voltak. Nagyvárad éjjeli életének pusztulása itt kezdődött és ezért csukott kaput az egykori Royal variété, a Bonbonnier és más mulatóhelyek. Nemkülönbön divott egyes hatósági közegek részéről az a szokás is, hogy a kereskedésekben

vásároltak és fizettek ugyan, de a kereskedő három méter szövetért mindig csak egy méternek az árát kapta meg, vagy más árucikkekért az árú értékének alig néhány százalékát.

A svájci delegátus a kisebbségek fokozott védelméért sürgette a berlini interparlamentáris konferencián

Heves vita a magyar és a román delegátus között

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az interparlamentáris Unió tegnapi ülésén kisebbségi szempontból fontos események játszódtak le. A kisebbségi bizottság ülésén ugyanis

a svájci delegátus határozott formában tette föl a kérdést, hogy történt-e már valami a kisebbségi népek védelmére és van-e valami gondoskodás arra, hogy a kisebbségi sérelmek eljussanak az illetékes fórumokhoz.

A felvetett kérdés nyomán élénk vita fejlődött ki a magyar és a román delegátus között.

Studer svájci képviselő interpellációját és a nyomában kifejlődött vita anyagát az alábbiakban közöljük: A feltett kérdések után indítványozta Studer, hogy kerüjön határozott döntés alá végre, milyen kisebbségi kérdésekkel foglalkozik a bizottság. Még 1925-ben az ottavai gyűlésen Lukács György magyar kiküldött a kisebbségi eljárásra vonatkozólag reformot nyújtott be. Döntés el most a Bizottság, hogy az akkor elfogadott rendelkezéseknek tényleg érvényt szerezzenek-e, vagy pedig csak írott malasztok maradjanak. Kérte a sürgős intézkedést, hogy a kisebbségi sérelmek az eljárások során csakugyan eljuthassanak az illetékes fórumokhoz.

Studer előterjesztésére Djuvara román delegátus válaszolt. Hangoztatta, hogy a kisebbségek kötelesek lojálisan viselkedni országukkal szemben. Ennek a pontnál hosszabb vitába keveredett Lukács delegátussal. Djuvara kifejtette, hogy a bizottság számottevő munkát fejtett ki a kisebbségek védelmére és állítását adatokkal igyekezett bizonyítani.

Lukács viszont a Djuvara állításait pontonként cáfolta meg.

A bizottság a kérdésben még nem hozott határozatot.

A közgazdasági bizottság ülésén Szerényi József bejelentette, hogy Magyarország rövidesen vámleszállításokra készül.

A székely kérdés

Berlin. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A magyar és a román kiküldött közötti további vita során Lukács hangsúlyozta, hogy a Népszövetség alig néhány kisebbségi panaszt intézett el eddig érdemlegesen. Kívánja a szabályok olyan módosítását, hogy az egyes országokból a Népszövetség elé hozott ügyeket feltétlenül tárgyalják le.

Djuvara román delegátus tagadja, hogy a Népszövetség csak kevésszer foglalkozott volna érdemlegesen kisebbségi ügyekkel. A helyzet az, — mondja, — hogy a kisebbségek sokszor alaptalanul panaszkodnak. Állítja, hogy Romániában csak a székelyek alkotnak kompakt magyar csoportot, ezeket pedig szívesen átengedi Románia Magyarországnak.

A szüksévu távirat így és ennyiről számol be s így valóban nem tudják eldönteni, hogy a román delegátus kijelentése mire is vonatkozik. Talán azt akarta mondani, hogy a székelyek kérdésében Románia hajlandó elfogadni azokat a módosításokat, amiket a későbbi magyar delegátus ajánlott, vagy talán gúnyos értelme volt a kijelentésnek s azt akarta mondani, hogy a székelyek nem a székelyekből, hanem a magyarokból vannak s csak a tárgyalásokon követik, hogy megvárjuk, amíg a román delegátus előre értelmetlen szavait kimagyarázza.

Balan tegnap Brassóban bujdosott

A bandita állítólag autóbusszon menekült el a városból
Elször egy aradi, majd egy balázsfalvi fiatalembert igazoltattak le a hatóságok
Eltemették a feketehalmi áldozatokat

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.)
Tegnap délután Feketehalomban eltemették a
vörös éjszaka három áldozatát. Délután
örök Seifertet, az öreg pénztárost han-
tálak el, négy órakor Volbert tanítót kísérték
útjára, este nyolc órakor pedig Kolffal,
fűrdőtulajdonossal indult meg a gyászmenet.

Sir az egész falu

Feketehalom még sohasem látott hasonló
gyászszertartást. A község apraja-
gyja felkereste és nemzetiségre való tekintet
kül gyászruhát öltött és amikor az első ko-
sólágördült a frissen ásott sírba, százak
méből perdültek alá a részvét könnyei. A
morsó után közvetlenül a családtagok halad-
tak, a kétségbeesett özvegyek és az árvák, aki-
minden támasztól megfosztott az elvete-
lt haramia golyója. A hátramaradottak
a távolabbi rokonok, majd a falu lakos-
a következett. A menetet a környékbeli
segekből összegyülekezett résztvevők zár-
ták be.

Különösen impozáns volt Volbert
temetése, melyen a messze vidék tani-
is
jelentek. Külön delegációt küldött a szász
tanítók egyesülete, melynek képviselője bu-
tatóbeszédében megrendítő szavakkal vá-
ta a kiváló tanító tragédiáját.

Volbert a legképzettebb, leglelkesebb
szász pedagógusok közé tartozott,

nek minden tevékenysége a közérdekkel
egybe s mint kolléga és ember egyaránt
legkiválóbbak közé tartozott. A szónok
hangsúlyozta a kisebbségi tanítók szomorú
sát, melyet igen jól szimbolizál Volbert tra-
diája: egy kegyetlen véletlen és a család
neden támasz, minden remény nélkül marad.
Kolff fűrdőtulajdonos temetése este nyolc
kor kezdődött és az éjszakai órákban ért
vég. Megrendítő jelenet volt, amikor a sir-
lelt a bucsuztató szavakra, melyek kiemel-
Kolff erőnyeit, hallatlan energiáját és be-
letességét,

felzokogott az egész falu népe.

a temetésen is megjelentek a szerencsét-
ember pályatársai, a vendéglősök küldött-
leg adták meg a végtisztességet kollegájuk-
t.

Folyik a nyomozás.

Smiközben a koporsók mellett ezek a drá-
ai jelenetek lejátszódnak, szünet nélkül fo-
tovább a rablógyilkos üldözése:

Balant tegnap egész napon át nyomozták Brassóban

Ami a hatóságok nyomozását illeti, rend-
eg, csendőrség egyaránt a legnagyobb erő-
mítéssel iparkodik nyomára jutni a hara-
ának, de eddig minden fáradság sikertelen
A nyomozás egyrésze egész Brassóvárme-
re kiterjed, ahol katonaság és csendőrség
aránt talpon van, szerdán délután azonban
tatás sulypontja direkt Brassóra terelődött

A városban ugyanis

a délután folyamán villámgyorsan az
a hír terjedt el, hogy Balán Brassó-
ban tartózkodik,

többen látták sőt biztosan felismerni vél-
t. Többen állították, hogy a sétatérén látták
a, mások a város egyéb helyein vélték rá-
merni, de konkrét eredménye nem volt ezek-
a megfigyeléseknek és híreszteléseknek.

A nyomozást egyébként Ghinea rendőr-
lekt, Zachiu sziguranca vezérfelügyelő és
gulinia subinspektor vezették, de rendelke-
sükre állt a rendőrség és sziguranca egész
falja is.

A kora d'lután beérkezett feljelentések
ján az első házkutatást a Kut-utcai Saftu-
korcsmában végezték. A rendőrséghez
anis többen azt a feljelentést tették tele-
on, hogy ott egy Balánhoz feltűnően hason-

csendőrszázadok, katonai csoportok,
rendőrök és detektívek hajszoják az
utóbbi évek legelvetemedettebb rabló-
gyilkosát.

Balán arcképe.

ugyszólván egész Brassómegeye megmozdult a
bandita elfogatására, de ennek ellenére nin-
csen még semmi eredmény: úgy látszik, hogy
az agyafurt haramiának sikerült egérutat
nyernie.

Tegnap egész nap és egész éjjel folytatták a
nyomozást s felkutatták Feketehalom egész
közeli és távoli környékét; a hatóságok figyel-
mét semmi sem kerülte el, egyetlen tanya,
egyetlen major sem maradt ki a nyomozás
gyűrűjéből, de

Balant mintha a föld nyelte volna el.

Tegnap már egyre több valószínűséget nyert
az a feltevés, hogy a bandita

Brassóba szökött be és itt bujdosol.

egyébként kizárt dolog az, hogy ki tudott vol-
na bujni az üldözők gyűrűjéből.

ló fiatalember borozik. A hatóság emberei meg-
jelentek a korcsmában és meg is találták ott a
megjelölt fiatalembert, s bár feltűnő hasonla-
tosság van közte és a körözött rablógyilkos
között, kiderült, hogy az illető egy jóra való,
békés aradi hivatalnok.

Sokkal komolyabb jellegű volt az a nyom,
melyre egy brassói mérnök vezette a hatósá-
got. Ez a mérnök szerdán délután 2 órakor a
sétatérén vadászruhában egy padon ülve pil-
lantotta meg az állítólagos Balánt, aki jobb-
kezét állandóan a nadrágja zsebében tartta, s
mintha revolverét szorongatta volna, a sebs-
sült balkezét pedig kabátja zsebében rejtetge-
te. A mérnök a rendőrséghez adott információ-
jában közölte, hogy

*Balánt régebből ismeri és nem hiszi,
hogy tévedett volna.*

Mikor a bandita látta, hogy ő nézi, felállt,
majd egy gyógyszerfárba ment, ahová követte.
Ahogy Balán bement a gyógyfárba, a mérnök
a rendőrségre rohant, de mire a helyszínére
értek, már nyoma veszett.

Két óra múlva vagyis d. u. 4 órakor a
mérnök a postaépület előtt pillantotta meg
újból az állítólagos Balánt, aki azonban ekkor
már nem volt a vadászruhában, hanem kék ru-
hába öltözött. Mialatt újból értesítette a rend-

őrséget, a banditának vélt fiaalembert újra el-
tűnt. Érdekes, hogy a mérnökkel egyidőben a
posta előtt mások is megfigyelték ezt az ala-
kot és közölték a rendőrséggel, s egyúttal azt
is tudatták, hogy „Balán” az egyik autóbussz-
szal vidékre ment. Erre a rendőrség telefonon
értesítette az egész környéket, kivált Udvar-
helyt, Sepsiszentgyörgyöt, Zajzont, ahová a
rablógyilkos mehetett, s utasítást adtak a kék-
ruhás fiatalember igazoltatására. Ez az iga-
zoltatás meg is történt és ma délelőtt a bras-
sói rendőrség azt az információt kapta, hogy
az illető egy balázsfalvi diákkal azonos.

E csalódások ellenére a brassói rendőrség-
nek az a felfogása, hogy

Balán itt járt Brassóban

s esetleg még ma is itt van. Némelyek arról is
tudni akarnak, hogy ma délelőtt egy ruhaüz-
letben ruhát vásárolt magának. Most már a
képzelődés is annyira dolgozik, hogy a renge-
teg feljelentés között, amivel a rendőrséget el-
halmozzák, nehéz eligazodni. A tömegpsychó-
sis módfelett zavarja a nyomozást.

Kellog tüntetően elkerüli Angliát, ami kinos feltűnést keltett

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.)

Egy ideig úgy volt, hogy Kellog Párisból
hazautaztában Londont is meglátogatja. A bé-
kepaktumos amerikai most erről a szándékáról
ismeretlen okból hirtelen lemondott s csak Ir-
országba látogat el, Angolországba nem. Angol
politikai körökben Kellog magatartása kelle-
metlen feltűnést keltett és benne tüntetést lát-
nak Anglia ellen.

— Magyarországon is rablóhajsza folyik. Szeged-
ről jelentik: Mónus György és Berg Dániel nevű egyé-
nek Gara község mellett kirabolták a vámőr-század
irodáját, ahonnan tizezer pengő készpénzt, két bicik-
lit, két revolvert vittek el s azután a román határ
felé szöktek. A kiszombori határ mellett egy fa alá
telepedtek, ahol a rablott pénzen osztzkodni kezd-
tek. Beovics József vámőr főhadnagy és Vas József
vámőr szakaszvezető vámcirkáló körutjukon ekkor
értek a két rabló közelébe, akiket felszólítottak, hogy
kövessék őket az őrre. A rablók tiltakoztak, majd
könyörögni kezdtek, s amikor látták, hogy ez sem
használ, Berg „most meghalsz” kiáltással közvetlen
közelből a főhadnagra, azután a szakaszvezetőre
lőtt. Mónus is rálőtt háromszor a főhadnagra, aki
eszméletlenül esett össze. A szakaszvezető a főhad-
nagy segítségére sietett, mire a lövöldöző rablók el-
menekültek. Négy száz katona üldözi őket.

— A legjobb jugoszláv kapus a Ferencvárosban.
Budapestről jelentik: A leghíresebb jugoszláv kapus,
a válogatott állandó tagja a napokban leszerződött
a magyar bajnoksághoz. A kiváló kapus mint ama-
tőr játszik a Ferencváros csapatában, de csak novem-
ber elsején utazik fel Budapestre.

— Megnyílt az első európai filmkongresszus. Ber-
linből jelentik: Németország fővárosában tegnap
mintegy ötszáz delegátus jelenlétében ünnepélyesen
megnyitották az első európai filmkongresszust.

— Pénteken ítélik meg a hagymásbodoni gyilkos-
sok fölött. A marosvásárhelyi törvényszék tegnap
délután folytatta a tárgyalást a hagymásbodoni ket-
tős rablógyilkosság ügyében és tizenegy tanút hall-
gattak ki. A vád és védőbeszéd elhangzása után
este nyolckor a bíróság visszavonult. A vádlottak és
a közönség izgatottan várta az ítélet kihirdetését, a
mit a bíróság péntek délelőttre halasztott el.

— Ujra százötven székely gazda készül Argen-
tinába. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Nyolc
marosmenti székely községből újra mintegy százöt-
venen készülnek a tengeren túlra. Legnagyobb részük
Argentínába megy, egy csoport még e hó végén, a
többi szeptember havában indul utnak. — Itthon le-
hetetlen megélni, — mondják mind. A sulyos adók,
a rossz időjárás megeszik a vagyont, s alig van mit
ennünk. Legtöbbjük két-három hold föld tulajdonosa,
s ebből nem lehet nekik megélni, s ezért próbálko-
nak szerencsét Délamerikában, annyi keserű csaló-
dás után is.

— Megkezdődött a KAC tenniszversenye. Kolozs-
vári tudósítónk telefonálja: Ma reggel 9 órakor meg-
kezdődtek a KAC nemzetközi tenniszversenyei, ame-
lyeken sok nagynevű külföldi játékos is résztvesz;
köztük a magyar tenniszbajnok, Kehrling Béla is.
A külföldiek közül már megérkeztek: Kelemen Au-
rél, Haller, Wilberdorf, Kirschner, Oberschall, Mag-
da, Nebdalek, Zoffka, Balázs stb. Résztvesz a verse-
nyen a két legjobb román tenniszese, Luppú és Dör-
ner is.

— Amerika új követet nevezett ki Bukarestbe.
Bukaresti munkatársunk jelenti: Az Egyesült Álla-
mok kormánya Charles Wilson, volt szófiai követet
nevezte ki az Unió bukaresti képviselőjévé. Wilson
már meg is érkezett a fővárosba és még e héten át-
nyújtja megbízólevelét.

Nem jelent meg a Hivatalos Lapban a miniszteri rendelet, amely több ezer kisiparost mentesít a forgalmi adó fizetése alól

A miniszteri körrendeletet minden pénzügyigazgatóság és adóhivatal megkapta, tehát köteles a reá való hivatkozással beadott felebbezéseket tudomásul venni

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közelmúltban általános feltűnést keltő cikkben szenzációs miniszteri rendeletet ismertett a Brassói Lapok. A rendelet, amelynek az idézett cikkben pontos számát és dátumát is közöltük, több kisipari szakmára nézve igen fontos könnyítéseket tartalmaz a forgalmi adó fizetése körül, amennyiben többek között kimondja, hogy

azok az iparosok, kiknek nincsen utcára szülő üzleti helyiségük és nem a saját anyagjukból dolgoznak, hanem a megrendelő által hozott anyagot dolgozzák fel, mentesítve vannak a forgalmi adó fizetése alól.

A Brassói Lapok cikke alapján Erdély és Bánság területéről egész sereg helységekből több kisiparos adta be felebbezését a rendelet szellemében kivetett és behajtott forgalmi adó elengedése, illetve visszafizetése érdekében. Mivel a jogorvoslatot kereső iparosoknak lapunk cikke alapján a vonatkozó miniszteri rendelet kibocsátási dátuma és pontos száma is rendelkezésünkre állott, egyszerű okoskodás szerint minden kilátásuk megvolt rá, hogy jogos kérsük kedvező elintézésben részesüljön. Nem így történt. Több szilágymegyei, nagyszalontai és még egész sereg helységi iparosaitól tömegesen érkeztek panaszos levelek szerkesztőségünkbe, amelyek szerint

az illetékes hatóságoknak nem elég a miniszteri rendelet, pontos száma és kelte, még a Monitorul Oficial megelőző számának megjelölését is követelik, amelyben a kérdéses rendelet megjelent.

Felesleges külön hangsúlyoznunk, hogy az adóügyi hatóságok, amelyeknek tartozó köteleességük minden reájuk, illetve működésükre vonatkozó törvény és miniszteri rendelet pontos tudása, illetve állandó nyilvántartása. A panaszos levelekben említett adóügyi hatóságok tehát súlyos kötelességmulasztást követtek el, amikor nem siettek nyilvánvaló tévedésüknek azonnali orvoslására. Tették ezt már azért is, mert a rendelkezésükre bocsátott adatok minden tekintetben kielégítőek voltak. Jellemző hazai viszonyainkra, hogy a jelzett hatóságok kötelességmulasztása nyilvánvaló rosszindulattal is párosul, mert

a kritikus rendelet, amelyet — mint hosszas utánjárás után kipukhatolnunk sikerült a pénzügyminisztérium annak idején, 1927. év augusztusában minden pénzügyigazgatóság számára megküldött, sem a hivatalos lapban, sem más hivatalos helyen nyomtatásban sohasem jelent meg.

Különös helyzet állott így elő. A múlt év augusztus negyedikén a 199.386—1927. szám ezer kisiparosra nézve több ezer lejese adómentesítést jelentő kedvezménye csak papírkedvezmény volt, amelynek a megfelelő publikálás figyelmen kívül hagyása miatt, azon adóhivatal szerzett érvényt, amelyik akarta és csak azzal az iparossal szemben, akinek ezt a jogos kedvezményt önszántából is hajlandó volt megadni.

Mint említettük, bizonyos utánjárás után sikerült a fenti szenzációs körülményt kiderítenünk. Mivel azonban ez magában még nem felebbezési alap, szó szerint magyar fordítás-

ban közöljük a rendelet teljes szövegét, hogy az illetéktelen forgalmi illetékek megadóztatott iparosoknak módot adjunk a megfelelő felebbezési eljárás megindításához.

Hogyan szól a titokban tartott miniszteri rendelet?

A pénzügyminisztérium által múlt év augusztusában minden pénzügyigazgatóságnak és a pénzügyigazgatóságok által annak rendje és módja szerint minden adóhivatalnak megküldött miniszteri rendelet szövezerinti szövege a következő:

Pénzügyminisztérium. Adók és Községi Alapok Igazgatósága.
Fényűzési és forgalmi adó szolgálat.
199.386—1927. aug. 4.

A 158.456—1927. sz. körrendeletünk magyarázatainak kiegészítése céljából a következő új intézkedéseket tudatjuk, amelyek tekintetbe vevendők a fényűzési és forgalmi adóról szóló törvény alkalmazása tekintetében.

I. Fényképészek és cinkografusok alá vannak vetve ezen adónak olyanformán, mint kistermelők a 109.344—1927. rendelet értelmében.

II. A gyógyszereszek kiskereskedőknek számítanak és nem fizetnek forgalmi adót azon gyógyszerekért, melyeket orvosi rendelvényre készítenek. Abban az esetben, ha laboratóriumai vannak és különböző termelvényeket eladásra készítenek ezen adót az egységes tarifa szerint tartoznak fizetni.

III. Ami a javítások utáni forgalmi adó beszedését illeti tudomásul adjuk, hogy a miniszter, hivatkozva a 109.334—1927. sz. rendeletre, amelyben megállapítja, hogy az adó a javított tárgy értékének 20 százaléka után vetendő ki, elrendeli, hogy a jövőben a javítási számla összege számítandó, mint közpérték, adóalapul.

IV. Iparosok, akiknek nincs eladás céljára szolgáló üzlethelyiségük, tehát rendelkezésre és a rendelő anyagából dolgoznak, nem adóztathatók meg, hacsak kereskedést nem üznek kész termékekkel.

V. A jeggyűrűk természetük szerint fényűzési és forgalmi adó-kötelesek, mert az új törvény nem sorolja fel ezeket a C. táblázatban, amelyek mentesek az adó alól. Így alá vannak vetve a megadóztatásnak a fém természetűek, amelyből készítenek a fém egységes tarifa által meghatározott középár szerint.

Ezzel kapcsolatban tudatjuk, hogy ezüstből készült tárgyak ezen törvény által meghatározott taksa szerint adóztatnak.

Ami a különböző egészségügyi eszközök és műszerek készítését illeti és azok importőrjeit, mint pl. vértágók, ortoped cikkek, stb., amelyeket a törvényhozó nem vehetett be az egységes tarifába, elrendelem, hogy ezek befoglalandók a 319. szakaszba, ahol minden külön meg nem határozott műszerek fel vannak véve. Azok a fajancból készített egészségügyi eszközök, amelyeket az orvostanban különböző elnevezéssel illetnek, a 995. paragrafus alá tartoznak. Közpértékük, mely az adó alapját képezi, természetük szerint határozandó meg a tarifa értelmében.

Egyidejűleg tudatjuk, hogy több termelő panaszt tett, hogy egyes pénzügyigazgatóságok követelik a direkt exportált áruk után a vámna fizetett forgalmi adón kívül még azt az adót is, amely az országban való forgalomba hozás után jár.

Ezzel kapcsolatban tudatjuk, hogy ezt az

Aranyér
Anusol-Goedecke

Több mint 25 éve a legjobbnak tartják. Egyszerű használat, biztos hatás. Azonnal megszünteti a fájdalmakat és gyógyítja a gyulladásos, sebes és vérző helyeket. Semmitől káros alkairész. Reggel és este egy kup bevezetendő. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Goedecke & Co. Pharmacia Fabrik und Export-Unternehmen, Leipzig
Raktár:
Heinrich Schmeichler, Bukarest, Str. General Berthel 27.

esetet a törvényhozó úgy értelmezi, hogy a termelő a termelvényét nem az országban való forgalomba, hanem direkt exportálja, úgy abban a vámhivatalban adóztandó meg, ahol a vitel történik.

Hogy ezek a termelvények, amelyek kint alá kerülnek, tehát nem a belföldön hoztak forgalomba, meg ne adóztassanak, az export termelőnek vámokmányokkal igazolnia kell adókiadás alkalmával a megtörtént kivitel.

Az ellenőrzés megkönnyítése céljából a gistru specialban ezen termelők még egy rovat tartoznak nyitni, amelyben naponta feljegyzik a különböző kiment termelvényeket.

A registru specialt illetőleg van sok termelő aki naponta kér magyarázatot, hogyan kell vezetni. Ugy magyarázzuk, hogy a törvény által követelt ezen registru úgy vezetendő, hogy havonta és naponta lehessen megállapítani a termelvények mennyiségét és minőségét és hogy mik lettek havonta eladva. Ezért rovatokat tartalmaznia a dátum és a különböző termelvények részére az egységes vámtarifa megnevezése szerint amelyet a fényűzési és forgalmi adó szőlő törvény meghatároz.

Hasonlóképpen a rovat szakaszainak ki kell mutatni az egységes vámtarifa számát és ezen szám alatt több termelvény van felsorolva írásban kell kimutatni, mit tartalmaz a rovat.

Minden termelvény rovata két részre osztható, — kivéve a fent hivatkozott esetet, — a) exportra dolgozó termelőről van szó, — egyike a napi termelés, a másikba a gyártó kiment termelés mennyisége jegyezendő be.

A termelvények a rovatban kg., vagy tonna szerint sorolva adandók fel, amint azt az egységes tarifa feltünteti.

Az adó havonta fizetendő, amint a 109.334—1927. rendelet megállapítja, csupán a gyártó kiment áruk után.

Az első rovat az elkészült árukkal viszonyítandó, hogy bármikor igazolható legyen, a megfizetett adó.

Vegyék tudomásul ezen rendelet által előírt utasításokat és hozzák az összes pénzügyi iratokhoz.

Gh. Simionescu
vezérigazgató.

Olvashatatlan
igazgató.

TALALGATAS.

Ez vajon melyik panamában részt...

Az Erdélyi Üveggyár R. T., Diciosânmărtin

táblaüveggyártmányainak közvetlen eladását megkezdette

és ezúton hívja fel a t. üvegkereskedők szíves figyelmét arra, hogy szükségletük beszerzése előtt árajánlatot kérni szíveskedjenek.

7744

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizományosaink útján is feladhatók.

A * -gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavezetőségének kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy hóra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 480 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy hóra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420, félévre 820, egész évre 1600 lej.

Ujra molett lesz a divat

A szegény szép karcsu nőknek fogalmuk sincs arról, hogy mily nagy veszély fenyegeti nimfatermetüket.

S e veszélynek Poirét, a nagy divat-dirigens az értelmi szerzője.

Mert a nagy Mester — mi tagadás — már megönnült, s az öreg ingyenc, ki régen le nádszálkarcsuságura varázsolt a szalonjában hölgyeit, most egyenesen a rubensi köpörségbe hízlatná őket.

S máris kimondotta az irányadó szentenciát:

„Az őszi szezonra már molett lesz a divat. Utóégre semmi báj, s szépet nem lehet találni a fiús, lapos női testben.”

Lehet, hogy az öreg Poirét már nem talál semmi szépet a sovány női alakon — de megvan ennek is a maga oka.

Mert a szabók fejedelme — ahogy őt Párisban nevezik — már inkább a gyomor gyönyörű felé tendál, s új esztétikai ízlését mélyen befolyásolja a könnyű emésztés iránti vágy.

Mert az öreg szabó — óh egek! — ezuttal belekontárkodott az evésművészetbe is — és egy szakácskönyvet írt.

Egy szakácskönyvet, mely tele van finom, tápláló süttekkel.

S ezzel a szakácskönyvvel új harmóniát kreált s a fejlődés eddigi karcsusági vonalát egy határozott gesztussal — azaz tollvonással kigömbölyíti.

Szóval, most már vége a nádszálkarcsusági természetnek.

Az új ízlés, az új divat a molett lesz.

S a párisi nők igen komolyan veszik a Nagymester bogarait — s a nyári nyaralást máris azzal töltik, hogy őszre bájos gömbölyűségű csipőkkel örvendeztessék meg a szalonok új ruhafazonjait.

★

Tudom, most örülnek a mi molett hölgyeink, kiknek nem sikerült a sovány test kultusza alatt sem súlyuktól szabadulniok, hogy végre „szóhoz” juthatnak.

Ezzel szemben a soványak ne csináljanak nagy gondot a francia szabó ideájából. Hiszen a magyar nóta is azt mondja: „Had' öleljem meg a karcsu derekad...” — ez pedig fontosabb minden szakácskönyvnél s zsirfeleslegnél.

Egyébként pedig — igazán minden izlés dolga!

K.

— Bárá Villányi párisi követ lesz. Budapestről jelentik: A Pesti Napló Párisból azt a hírt kapja, hogy Korányi Frigyes báró párisi magyar követ távozik állásáról és utóda báró Villányi bukaresti követ lesz.

— Az aradi tanács kinevezett tagja. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter arról értesítette az aradi prefektust, hogy a városi tanács feloszlásával a jogszerinti városi tanácsosok mandátuma is megszűnt s így a tanács 16 hivatalbéli tagját újra ki kell nevezni. A belügyminiszter azt kéri a prefektustól, hogy a delegálásokat küldje be, hogy a kinevezéseket rövid időn belül eszközölhesse.

— Az olasz király ékszerésze hamis hitellevelekkel operál. Berlinből jelentik: Hosszas nyomozás után leplezett le a berlini rendőrség egy csekkhamisító társaságot, amelynek tagjai egész Európát végig csalták. A banda főleg hamisított hitellevelekkel dolgozott és tagjai között volt az olasz király udvari ékszerésze is, Marchessini, akit Marseillesben tartóztattak le. Egy hamisítót Berlinben, egyet pedig Frankfurtban fogtak el.

Fontos értesítés

T. Ford Model

minden tulajdonosa számára

1927. MÁJUS 25-én, azon a napon, amidőn Henry Ford nyilvánosságra hozta új modellű autójának gyártására vonatkozó tervét, egyben kijelentette, hogy a T. Ford modelhez való alkatrészek gyártását tovább fogja folytatni. Ford a következőket mondotta ez alkalommal:

„A Ford kocsi uttörőnek tekintendő. Megmutatta az autóparnak a helyes irányt és mindenütt mozgalmat idézett elő a közlekedési utak javítása és karbantartása érdekében. Eltávolította a sorompót, amely addig város és falu, a falvak között és az azok közelében letelepült lakosság között távolság tekintetében fennállott. Közelebb hozta egymáshoz a vidék lakosságát és megadta neki a fejlődés lehetőségét. A T. Ford model erre a sikerére még ma is büszkék vagyunk. Ha nem lennénk rá büszkék, úgy nem folytatnók annak gyártását annyi időn át.”

A T. Ford model 20 év óta az első helyet foglalja el az autógyártás terén és ma is többen használják, mint bármely más gépet. A használatban levő autók több mint egy harmada T. modellű Ford. Ez a legjobb bizonyítéka a kocsi tartósságának, ellenálló képességének és nagy értékének, amelyet az egész világ részére jelent.

A Ford Motor Company folytatni fogja az alkatrészek gyártását ehhez a kocsihoz, mindaddig, amíg „az utolsó T. Model kikerült a forgalomból”. Ezeknek gyártása továbbra is megmarad a Ford-üzemek egyik fontos üzemága és ezt érti alatta Ford is, ha mondja: „Ugy hisszük, hogy — akkor amidőn valaki tőlünk autót vásárol — kötelességünk, hogy kocsijának használhatóságát addig biztosítsuk, amíg ez lehetséges, még ha ez óriási üzemköltségeket is jelentene számunkra”.

Ezen közgazdasági politika következtében, a Ford-üzemek nagy része a T. Ford modelhez való alkatrészek gyártásával van elfoglalva. Ezek a pótalkatrészek ugyanazon anyagból és teljesen ugyanabban a formában készülnek, mint az eredeti kocsirészek.

Saját érdeke, hogy mindezekről tudomást szerezzen, menjen el a legközelebbi Ford képviselőhöz és vizsgáltsa meg T. modellű Ford kocsiját. Kevés költséggel abban a helyzetben lesz, hogy kocsiját rendbe hozassa és még sok ezer kilométer befutására alkalmassá tegye. Így könnyen lehetővé teszi a kocsi befektetett összeg többszörös amortizálását!

Ford Motor Company Exports Inc.

ALEXANDRIE, EGYPTÉ

STRAND SZANATORIUM Dr. Horváth, volt Mahler Abbázia

Minden kényelemmel berendezett gyógyintézet közvetlen a strandon. Hidegvízgyógyászat, szeszgyógyfürdők, villamos kezelések. Összes diéták. — Igen mérsékelt árak. Kitching konyha.

6164

— Két évre ítéltek egy megszökött és újra elfogott szokolhamistót. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség éveken ezelőtt letartóztatta Wein-garten Jeromos kereskedőt, aki ötszázszokolókat hamisított. A kereskedő egy óvatlan pillanatban megszökött, azonban, Bécsben újra letartóztatták és visszavitték Budapestre. A törvényszék két évi fogságra ítélte, ami ellen a kereskedő felebbezést és így az ítélet jogerős.

— Budapest-Bécs között modernül felszerelt repülőjáratot létesítettek. Budapestről jelentik: A Magyar Légiforgalmi Rt. tegnap adta át a forgalomnak az új Fokker gyártmányú gépeket. Az új személyszállító gépek a legmodernebbül vannak berendezve. Toabbi fülkével, szellőztetéssel, fűtéssel és meg-nagobbított podgyász helyzetével. A nyolcszemélyre berendezett gépek Budapest-Bécs között fogják lebonyolítani a forgalmat. A gépet két pilóta vezeti felváltva. Minden utasnak külön ablaka lesz, amely mellett kényelmes fotályok vannak.

— Görögországban nem a választási igazolványt, hanem a választókat pecsételték le. Athénból jelentik: A görög választások lezajlása után érkezik hír Athénból, egy olyan furcsa választási intézkedésről, amelyre nem igen akad példa a világtörténelemben. A kormányzó párt, hogy az esetleges visszaéléseknek elejét vegye, az utolsó napokban törvényt szavaztatott meg, amely szerint nem a választási igazolványokat, hanem magukat a választókat pecsételték le az ellenőrző pecsétnyomával. Minden szavazó polgárt megpecsételték, s az még kedvezményben részesült, aki az ellenőrző pecsétet a tenyerére s nem a homlokára kapta. A lepecsételés helye ugyanis hónapokig látszik a bőrön. Hír szerint Athénban rengeteg ember jár a homlokára mélyen behúzott kalappal.

— Szendrey nem kap concessziót Temesvári tudósítónk telefonálja: Ma érkezett haza Gredinariu Emil városi kulturálisos Bukarestből, ahol a magyaros eljárási concesszió ügyében tárgyalta. A tanácsos elmondta, hogy a kultuszminisztérium vezérigazgatója szerint Szendrey Mihály nem fog kapni az idén concessziót, mert a tavalyi fizetés nélkül hagyta a színészeit. Tavaly megmondták, hogy csak abban az esetben számíthatnak a adósságot. Szendrey nem tudta színészeit kifizetni, s így az idén nem kapja meg a színjátszási jogot.

— A Brassói Magyar Dalárda vasárnap, augusztus 26-án a Tömösvölgybe rendez kirándulást, tet-szes szerint gyalog, vagy tramvaion, indul a posta-pület elől gyalog reggel 7 órakor. Kint találkozó a Tömösvölgyben, a malomdombnál.

— Öngyilkosságot követett el egy fiatal brassói leány. Az éjjeli Brassó és Deresty között a Voina-gyár közelében a vonat elé vetette magát. Tóthpál Anna tizenhat éves Deresty-uton lakó leány. — A mozdony az öngyilkos leány fejét teljesen széttroncsolta.

— Háromszázezer lejes lopás az örváraljai állomáson. Hunyadmegyei szerkesztőségünk től: Augusztus 15-én a petrosényi vonalon utazott Homorod János temesvári kereskedő. — Örváralja állomáson észrevette, hogy pénztárcája hiányzik. Azonnal jelentést tett az állomásfőnöknél, aki a szükséges intézkedéseket fogantatította, azonban eredménytelenül. A kereskedő a pénztárcája eltűnése annál is inkább észre vette, mivel 297.000 lej volt benne.

— Kirándulás a Propástyába és Törösvárra. A Brassói Magyar Turista Egyesület kedvező idő esetén vasárnap, folyó hó 26-án kirándulást rendez a Propástyába és onnan át Törösvárra. Indulás reggel 6 órakor a Kertsch-villától. Jelentkezni lehet Filipánits kapu-uccai üzletében, ahol személyenként 100 lej autóköltség is lefizetendő. Vezető: Kovács Gyula.

— Öngyilkos bányamunkás. Hunyadmegyei szerkesztőségünk től: Bözite Lajos lapnyí abrudi illetőségű 26 éves bányamunkás, a napokban lakásán felakasztotta magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen, azonban nagyon valószínű, hogy nem a jómód miatti bánatában menekült a halálba.

— Késelő fiatalok. Hunyadmegyei szerkesztőségünk től: Cherla Joan füzési 21 éves fiatalember fttas állapotban megkéselte egyik barátját, akit súlyos mellsebével most otthon ápolnak. A vérengző fiatalember ellen az eljárás folyamatban van.

— Szeptember 17-én ül össze a törög kamara. Athénból jelentik: A kamara szeptember 17-én ül össze. A rojalista Metaxas a nagy választási vereség miatt visszavonulni szándékozik a politikától.

— A sepsiszentgyörgyi színházat Gáspár Jenő kapta meg. Gáspár Jenő színigazgató, aki, mint ismeretes, a brassói színjátszási jogot is megpályázta, a sepsiszentgyörgyi színházat kapta meg. Tudomásunk szerint Gáspárnak Brassóban is erős kilátásai vannak.

Horvátországra ráfeküdt a legkiméletelelenebb szerb terror

Elkobozták a lapokat és minden ok nélkül letartóztatják tizenegy horvát diákot — Korosec nyilatkozott: ez a felelet a horvát koalíció magatartására

Zágráb. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A horvát parasztpárt elhatározta, hogy szemben a belgrádi kormánnyal, ő is képviselőket küld ki a berlini interparlamentáris konferenciára. Tegnap már megírtuk, hogy a horvát koalíció táviratilag tiltakozott a konferencia elnökségénél az ellen a beállítás ellen, hogy a jugoszláv kiküldötték a horvátokat is képviselhetnének. A távirati tiltakozás kínos meglepetést váltott ki Belgrádban s a kormány megterelő lépéseket kezdett emlegetni. A meglepetés aztán fokozódott, amikor a horvátok kijelölték a maguk kiküldendő képviselőit. Ezek között van ugyanis Pernar dr. is, aki a szekupstinai vérengzésnél nehéz sebet szenvedett.

A belgrádi kormány Pernar dr. kiküldésében súlyos provokációt lát. Korosec nyom-ban táviratilag kérdezte meg a koalíció elnökét Macsek, hogy milyen minőségben küldte ki Pernart Berlinbe. A miniszterelnök erős választ kapott az érdeklődésére:

— Corpus delictiként! — táviratozott vissza Macsek.

Törvényes következményeket.

Maga a kiküldés ténye, de különösen a miniszterelnöknek küldött távirat nyilvánvalóvá tette, hogy a horvát kiküldötték Berlinben éles harcot akarnak lefolytatni a szerbek ellen. A helyzetet már Korosec miniszterelnök is annyira súlyosnak tartja, hogy elvesztette eddigi nyugodtságát s rendkívül éles nyilatkozatban fordult a horvátok ellen.

— Ez a lépés beigazolta, — mondotta Korosec, — hogy szisztematikus kampány folyik az állam ellen és minden alkalmat megragadnak, hogy a külföldön aláassák az állam tekintélyét. Az ilyen cselekedetek nem maradhatnak törvényes következmények nélkül. A parasztpárti kiküldöttéit felelősekké tesszük

minden szavukért és cselekedetükért, amiket a külföldön tesznek.

Kezdődik az elnyomás.

A miniszterelnök nyilatkozata nagy izgalmat okozott Zágrábban. A horvátok az eddiginél is súlyosabb elnyomás bejelentését látják benne s az elkeseredés állandóan nő. És a jelek arra mutatnak, hogy Korosec kijelentése nem lesz üres fenyegetés. A szerb hatóságok máris a legdurvább magatartást tanúsítják a horvát nép ellen s a legcsekélyebb megmozdulást is véresen torolják meg. Bizonyos, hogy a kormány különösen bizalmas rendelettel utasította a hatóságokat a könyörtelen magatartásra.

Erre vall az is, hogy elkobozták az összes lapokat, amelyek leközltek a Radics-ekvimmal kapcsolatban elhangzott beszédeket. Megkezdődtek a letartóztatások is: tegnap tizenegy diákot fogott le Zágrábban a rendőrség anélkül, hogy a letartóztatás okát közölte volna.

Ugy látszik, hogy a szerb kormány a legnagyobb terrorra határozta el magát a horvát törekvésekkel szemben.

A koalícióban teljes az egyetértés.

Zágráb. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A parasztpárti demokrata koalíció tegnap Macsek elnökele alatt ülést tartott. Az ülésen leszögezték, hogy a koalíció két pártja között a legteljesebb egyetértés van.

Ismeretes, hogy a koalíció felszólította a többi pártokat, hogy csatlakozzanak a Korosec-kormány elleni küzdelemhez. A jugoszláv kommunis-ták most felajánlották a segítségüket bizonyos feltételek mellett. A koalíció visszautasította az ajánlatot, mivel a kommunis-ták feltételei egyértelműek az állam bolsevizálásával.

Mór törzsek elraboltak két francia pilótát. Párisból jelentik: A marokkói francia légiposta két pilótája a mórak rabságába került. A pilótákat a mór törzsek egymásközött értékesítették s most fantasztikus nagyságu váltságdíjat követelnek értük. A tárgyalásokat megnehezíti az, hogy a pilótákat elrabló törzsek tulajdonképpen spanyol fennhatóság alatt állnak, de a spanyolok teljesen tehetetlenek a mórakkal szemben. A spanyol katonák nem mernek megszöri menni sátorjaiktól, mert a mórak hamar elfogják őket és ha másnap a parancsnokság ki nem fizeti a háromszáz pezeta váltságdíjat a fogoly spanyol katonáért, a mórak legyilkolják őket. Hogy a jövőben elkerüljék a pilóták elrablását, a francia kormány megváltoztatta a légi posta menetirányát és megerősített állomásokat létesít.

— Indiánok körülloptak egy segélycsapatot. Rio de Janciról jelentik: S'kratáviton sürgős segélyjeleket fogtak fel. Amelyek a Diott segélyexpedíciótól származnak. Egy Jawcett nevű angol ezredes ugyanis még 1925-ben Brazilián keresztül kutató utra indult és nyomtalanul eltűnt. A Diott-expedíció Jawcették segítségére indult, de amint a segélyjelekből kiviláglik, az indiánok körüllopták a segélyexpedíciót, ugyanazon a helyen, ahol annak idején Jawcett ezredesnek nyoma veszett. Diott sürgős segítséget kér.

— Nyugalomba vonuló budapesti egyetemi tanárok. Budapestről jelentik: A kormányzó elismerése mellett a következő neves egyetemi professzorok vonulnak nyugalomba: Kiss János a hittudományi, Kovács Gyula, Grosschmied Béni, Concha Győző. Király János. Nagy Ferenc a jogi, Fröhlich Izidor, Szinnyei József, Mágocsi-Dietz Sándor a bölcsészettudományi karról.

— Newyorki népgyűlés távolbalató készüléken. Newyorkból jelentik: Ma nagy népgyűlés lesz Newyorkban amely alkalommal Smith, az egyik elnökjelölt kijelenti, hogy a jelölést elfogadja. A népgyűlés fő érdekessége az lesz, hogy nemcsak rádió közvetítik, hanem első ízben alkalmazzák a távolbalató készüléket, úgy, hogy az ilyen készülékkel rendelkezők láthatják bármilyen távolságból is Smithet és az egész népgyűlést.

— Gyermekeparalízis járvány Szegeden. Szegedről jelentik: Az utóbbi időben tizenkilenc gyermek-paralízis megbetegedés történt, három esetben halálos kimenetellel. A betegeket klinikai kezelésbe vették.

— A kukoricaliszt ára 12 lej. A brassói városi tanács maximálós bizottsága augusztus 16-iki gyűlésén a kukoricaliszt legmagasabb árát 12 lejben állapította meg augusztus havára.

— Egy urinőt kifosztottak a brassói állomáson. Perper Dorina galaci urinő feljelentést tett a brassói rendőrségen, hogy Komarnik és Predeál között az expresszvonalon szerdán este fél hét óra tájban ismeretlen tettesek minden ékszerét ellopták. Négy rubintokkal kirakott aranykarkötőjétől, számos ezüst neműjétől és nagyobb összegű pénztől fosztották meg.

— Nagy kerti mulatságot rendez a BMTE, városunk egyik legszimpatikusabb sportegyesülete a Hosszu-utcai Gambrinus vendéglő összes helyiségeiben szombaton este. A rendezőség hatásos, stíluszerű előadást is gondoskodott, amelyre Brassó legjobb munkásműködőit kérte fel. A kerti-mulatság kugli s egyéb szórakoztató versenyekkel s tánccal lesz egybekötve. Kezdeté este 8 órakor.

MODERN GAZDÁK

összes vetőmagjukat szárazon, viz nélkül kezelik

Porzol porpác-cal

mert:

PORZOL biztosan megvéd az úszógtól.

PORZOL növeli csiraképeségét.

PORZOL nagy többtermelést biztosít.

PORZOL-t ajánlja a világ összes tudományos intézete és számtalan belföldi gazda.

PORZOL-t viz nélkül, szárazon keverjük össze a vetőmaggal, pénzt és időt takarítva.

Kapható: Brassó: Kraft és Herberth, — Nagyszeben és Gyulafehérvár: Carl F. Yickel, — Medgyes: Joh. Schmidt, — Segesvár: I. L. u. A. Heshalmer, a Hangya Szövetkezetek Központjánál és összes lerakotánál, valamint a minden megyében levő lerakotoknál.

3046

* **Halálozás.** Storch Gábor ur volt beltagja az Aronsohn H. és Tarsa cégnek, 75 éves korában Brassóban elhunyt és e hó 22-én lett — kívánsága szerint — teljesen csendben nyugalomra helyezve.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, a kik Péter Rózsa-ka feledhetetlen gyermekünk elhunytát a halmába részvétüket nyilvánították és fájdal munkájukkal, e helyen mondunk halás köszönetet. Reg. 18 augusztus 18-án. — A gyászoló család.

* **Minden anyag csiszolására Elektrit és Carborundum a legjobb.** Vezérképviselő: Kamaryt és Méder, Brassó—Temesvár.

* **Bikszád fürdő nyitva június 1-től.** Elsőrangú hajóknál. Ivó kura, meleg ásványvíz és szénsavas orvosi szaktekintélyektől ajánlva gyomor-, bél-, gé- hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. fűrdők, hidegvíz gyógymód és inhalátorium. Strand- Allandó fürdőorvos. Diétás konyha, olcsó árak, Vasút, posta, távirda helyben. Prospektust küld a fűrdőigazgatóság: Baile Bicsad jud. Satmar.

* **Új szanatórium a Fellegváron.** Dr. Do- gariu sebész a Fellegváron (Kőbánya-u.) modernül berendezett szanatóriumot nyitott.

* **Orvosi körökből.** Jekelius Alfréd dr. főorvos risszatért utazásáról és rendel naponta 10—12 és 2—3 óra között. Villa-utca 2. sz. alatt.

— Egy kolozsvári tisztviselő felvágta ereit. Tudósítónk telefonálja: Az éjjel két óra körül V. Ilona tisztviselő szerelmi bánatában borotvával felvágta alsó karján az ereit. A mentők kivonultak, az ügyilkos nőt beszállították a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. Az orvosok remélik, hogy a fiatal tisztviselőt megmenthetik az életnek.

— A tusnádfürdői katolikus leányegyház felhívása a közönséghez. A kies fekvésű Tusnádfürdő egyik főutcáján szomorú figyelemzést keltett áll egy megkezdett, de félbenmaradt kápolna. Pár évvel ezelőtt a fürdő közönségének szép megmozdulása emel- fel annyira a kápolnát, ahogyan most áll. Sajnos azonban, az anyagiak kifogytak s ezek nélkül hiába- válna a jóakaruk. A tusnádfürdői katolikus Leány- egyház most elhatározta, hogy maga fog munkába és hozza össze azt a pénzt, amire még szükség van a kápolna felépítéséhez. Augusztus hó 26-án fényes strandünnepélyt rendez s a befolyó jövedelmet fordítja a nemes célra. A Leányegyház felkéri a közön- séget hogy fogadja szeretettel azokat a tagjait, akik a 26-án tartandó ünnepély jegyeit árusítsák s azzal az elgondolással, hogy nem a maguk gyönyörűségé- re, hanem egy szép és nemes cél érdekében fáradoz- nak, tehetsége szerint mindenki tartsa kötelességé- nek támogatni őket.

— A tizedik forduló után még mindig Bogulju- bov vezet. A kisingeni nemzetközi sakkverseny ál- lása a tizedik forduló után a következő: Boguljubov 7 és fél pont, Capablanca 6 és fél, Enwe 6, Rubin- stein 5 és fél, Niemzovics 5, Marschall 5, Tartakower Spielmann 4 és fél, Réty, Yates 4, Tarrasch 3 és fél, Mieses 2 és fél.

— **Bécs kétezeréves.** Bécsből jelentik: 1930-ra nagy ünnepségeket terveznek az osztrák fővárosban, mert akkor akarják megülni a város fennállásának kétezer éves évfordulóját. Az osztrákok véleménye szerint Bécsöt még Krisztus születése előtt hetven évvel a tizedik római légió alapította meg.

— **Gyilkol és gyújtogat a villám.** Marosvásár- helyről jelentik: Tegnap éjjel nagy vihar pusztított Marosvásárhelyen és környékén. A villám lecsapott a marosvásárhelyi munióráktárba, szerencsére ko- nyabb következmények nélkül. A szomszédos Jedd községben azonban már gyilkolt és gyújtogatott a vihar. Fagyas Lajos hatvanöt éves gazdálkodó az éj- lel ki akart menni az istállóba, hogy állatai után néz- zen. Alig ért azonban ki a házból, a villám agyon- csapta. Egy hatalmas gabona-asztag pedig a vil- lámcsapás következtében kigyulladt és elégett.

* **Elveszett.** Rab Anna pütkereti szegény hadi- tavegy a brassói vasutállomásnál elvesztette 32170 sz. vasutigazgatósági fényképes utazási igazolványát 200 Lei pénzzel együtt. Kéri a becsületes megtalálót, hogy az igazolványt küldje el a fenti címre, a pénzt megtarthatja.

* **Nagyon ajánlatos** reumatikus fájdalokban szenvedőknek a „TOFALGON” kipróbált gyógykenőcs használata, mely már az első bedörzsölés után meg- szünteteti a kínzó fájdalokat. Egy tubus ára 130—150 Lei kapható gyógyszerárakban és drogueriákban. Ha nem volna kapható, kérje direkt Dr. Al. Iteanu gyógyszer- tártól Bukuresti, Calea Victoriei 82.

Lei 159.—
speciális svájci órák lerakata,
BUCUREȘTI I., Blv. M.A.R.A. No. 8, a legjobb
nikkel zsebórákat, melyen leszállított áron 159—
e ért árusítja 2 évi jóállás. Az órához ingyen
anom ezüstözött láncot szállít. A porlóért 25 lei
bütséget számít el. — 8 óra rendléssel 1 órárt
ingyen szállít. — Mindenki, aki jó és olcsó
órárt akar, forduljon még ma a lerakathoz:
LA CEASUL LONGINES
Sucești I., B-dul M.A.R.A. 8.
Szétküldés az egész országban
UTANV. T.MELLETT!

LEGUJABB

Duca: „Átadjuk az ellenzéknek a hatalmat!”

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) Duca belügyminiszter, ideiglenes kor- mányfő ma az egyik párisi lap munkatársá- nak rendkívül érdekes nyilatkozatot adott Ro- mánia politikai helyzetével kapcsolatban. A nyilatkozatnak van egy egészen frappáns ré- sze is, mely a következőképpen hangzik:

— Elhatároztuk, hogy a stabilizációs műveletek végrehajtása után a kor- mányhatalmat átadjuk az ellenzéki pártoknak.

Angelescu: „Inkább lemondok, de a kisebbségeknek nem adok államsegélyt!”

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) A Curentul mai száma egy a kisebbsé- gek szempontjából rendkívül fontos és jellem- ző közleményt hoz a felekezeti iskolák állam- segélyével kapcsolatban. A Curentul a kor- mány „új kisebbségi politikájával” foglalko- zik, s megírja, hogy Angelescu közoktatásiügyi miniszter egy magántársaságban a következő kijelentést tette:

— Inkább lemondok, de a kisebbségi iskoláknak mégsem fogok államse- gélyt adni!

Ez a kijelentés, melynek valószínűségében a közoktatásiügyi miniszter koncepcióját is- merve, nincs is okunk kételkedni, mindennél inkább bizonyítja azt, hogy az oly nagy zaj- gal beharangozott kisebbségi rezsim-változás

Megszakadtak a német-román tárgyalások

A kormány cáfolja a szakítás hírét

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) A bukaresti lapok ma berlini távirat alap- ján azt a feltűnést keltő hírt közlik, hogy a ro- mán és német delegációk között a tárgyalások 11 napos tanácskozás után megszakadtak.

A szakítás oka állítólag az, hogy Né- metország a megsejtesztés alatt a Banca Generala által kibocsátott bankjegyek- ért nem akar semmiféle kárpótlást sem adni.

Elítélték a kémkedéssel vádolt magyar főiskolai hallgatókat

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósi- tójától.) A kolozsvári hadbíróóság csütörtökön délből meghozta az ítéletet a kémkedéssel vádolt magyar főiskolai hallgatók ügyében.

A vádlottak kihallgatására tulajdonkép- pen csak csütörtökön délelőtt került a sor. Sillai István és Horváth Károly részleges beis- merő vallomást tettek, tagadták azonban, hogy a budapesti vagy szegedi ifjusági egye- sületeknek valamilyen közük lenne az egész ügyhöz. A harmadik vádlott, Bányai Ferenc, tagadta, hogy az elsőrendű vádlottakkal a szokásos barátságon kívül más összeköttetés- ben is lett volna.

Nicolau kapitány hadbíróági ügyész ki- emelte vádbeszédében, hogy a vádlottak beis- merése megkönnyítette a dolgot. Súlyosbíto körülménynek tartja azt, hogy a vádlottak román állampolgárok s mint ilyenek vállal- koztak erre a könnyelmű szerepre. Kéri a bi- róóságot, hogy statuáljon példát s alkalmazza a katonai törvényszék megfelelő paragrafusát, amely szerint 1—5 évig terjedhető börtön és 5000 lej szabható ki a vádlottakra.

A védelem, Bartha Ignác dr., Dunca Jenő dr., valamint Georgescu Mircea dr. ügyvédek egyöntetűen azt fejtették, hogy a vádlotta- kat elítélni nem lehet, mert elkövetett bűncse- lekményről nincsen szó. A törvények szán- lékot nem büntetnek, csak bűncselekményt, azt pedig a vizsgálat is megállapította, hogy a vádlottak hozzá sem kezdtek tervük véghez- vitelére, amint nem is kezdhettek hozzá, any- nyira naiv és gyermekes volt az elgondolásuk. Bizonyos, hogy inkább a romantikus kaland- keresés, mint a tényleges ártási szándék vitte őket erre az utra. amit komolyan vennie a bi- róóságnak nem szabad. A védelem kéri, hogy a vádlottakat bűncselekmény hiányában mentse föl, vagy ha éppen példát akar szolgáltatni, ugy alkalmazza a büntetőtörvénykönyv 10 szakaszát, amely tekintettel van az enyhítő körülményekre is.

A bíróság visszavonult és hosszas tárgya- lás után a következő ítéletet hozta: Sillai Ist-

Hosszas megfontolás kellett, ameddig e döntésig eljutottunk, mert az opposzió bel- és külföldön egyaránt sok nehézséget támaszt a kormánynak.

A belügyminiszter tehát a kormányvál- tozást kegyeleti műveletnek tekinti, amit a li- berálisok gyakorolnak. A nyilatkozat végén Duca kitér a Károly-kérdésre is és hangsú- lyozza, hogy a volt trónörökléssel kapcsolat- ban a romániai sajtó telejs szabadsággal ír- hat.

nem egyéb üres politikai szólamnál, mert ha egyesekben meg is lenne a hajlandóság, hogy az anomáliáknak véget vessenek, az Angeles- cuk ugys megakadályoznak minden belátó törekvést.

Miután a kisebbségi követelések közül ép- pen az államsegély a legfontosabb és legaktu- álisabb, nyilvánvaló, hogy a kormány és a nemzetiségek viszonya hamarosan elmérgese- dik. A Curentul már azt is tudja, hogy a

romániai magyarság a szubvenció mi- att a Népszövetség elé megy!

Nem tudunk arról, hogy valóban felme- rült volna hasonló terv, de ha igen, akkor e lépésért felelősség semmiképpen sem terhel- heti a magyarságot.

A kormány erőlyesen cáfolja azt a hírt, hogy a tárgyalások tényleg holtpontra jutot- tak.

A világszerte ismert The Economist című angol közgazdasági lap legutóbbi száma hos- szu cikkben foglalkozik a román kölcsön ügyé- vel s leszögezi, hogy a külföldi pénzesportok és a bukaresti kormány között még semmiféle megállapodás sem jött létre, sőt még 20 millió dolláros előleg kérdése sincs perfektuálva.

ván elsőrendű vádlottat a hadbíróóság 4 évi, Bányai Ferencet 3 évi, Horváth Károlyt 1 évi börtönnel sújtja.

Ma délelőtt sok parasztot is letartóztattak a dambovicai panama ügyében

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Enescu vizsgálóbíró ma délelőtt sok parasztot letar- tóztattat a Dambovița-panama ügyében. Miközben a sajtó azt követeli, hogy a miniszterek ellen indul- jon vizsgálat, földhözragadt zsellérek kerülnek az igazságszolgáltatás kezére.

A ma délutáni lapok jelentése szerint Prahován két országosan ismert nevű avereskánus politikus letartóztatása várható.

Augusztus 30-án kezdődik a kisebbségi professzorok nyelvvizsgálója

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A közoktatásiügyi miniszterium ma ren- deletet adott ki a kisebbségi iskolák professzo- rainak román vizsgájával kapcsolatban. A vizsgák az összes kerületekben augusztus 30-án kezdődnek. A brassói, szegedi és bányai tanárok vizsgája Nagyszebenben lesz, míg Ko- lozsvárt a kolozsmegyei és bihari professzorok vizsgáznak.

A kereskedők tiltakozására készülnek az árdrágitási törvény ellen

Temesvárról jelenti tudósítónk: A romá- niai kereskedelmi testületek országos szövetsé- ge felhívást intézett a temesvári kereskedők testületéhez, hogy rendezzenek nagyszabású tiltakozó gyűlést az árdrágitási törvény ellen, mely rendkívül sok sérelmes pontot tartalmaz a kereskedők ellen. Az országos gyűlés augusztus 26-án délelőtt lesz Nagyváradon, ugyanek- kor Temesvárt elnöki tanácsulésen fognak til- takozni a törvény ellen.

KÖZGAZDASÁG

Miért nem kapunk külföldi kölcsönt?

— A rad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az országos szervek közül, amelyeknek az a feladatuk, hogy a hatalmon levő rezsim felelős kormánytényezői előtt esetleg velük szemben is az ország gazdasági tényezőit képviseljék, a Gyáriparosok Országos Szövetsége, az UGIR az egyetlen, amelynek a liberálisok előtt van némi becsülete. Azt a le nem kicsinyelhető befolyást, amit ez a hatalmas érdekszövetség várm., pénz és általában gazdasági politikánkra gyakorol, igen egyszerű okok teszik könnyen érthetővé. A hazai gyáripár többé-kevésbé vazallusa, illetve függeléke a leghatalmasabb romániai gazdasági tényezőnek, a liberális tőkének. A Gyáriparosok Országos Szövetsége a maga gazdasági programjában annyira össze forrottan tekintet a liberális tőkével, hogy 90 százalékban rendesen orvosolt sérelmei szinte a mesterséges ellenzék előre megtárgyalt kifogásainak tekinthetők, amelyek azért teljesítenek, hogy mód legyen a valóságos ellenzék kívánságainak visszatartására.

A fentiek figyelembe vétele után nem igen lehet csodálkozni a fölött, hogy hazai gyáripárunknak az az óriási tekintélyű országos intézménye nem igen reszkirozza meg, hogy ideális reform-gazdaságpolitika igényeivel föllépjen.

A multban legalább így volt. Megalapították a Creditul Industrialt, amely ellátta a hatalom előtt szimpatikus nagyipart olcsó pénzzel. Csináltak vámtörvényt a nagyipar osztatlan védelmének jegyében és javították revideálgatták ezt a törvényt, nehogy valamelyik kedves gyermek csalódni legyen kénytelen. Kétségtelen tény, hogy az egyedül üdvözítő liberális tőke mindenkor édes gyermekének tekintette a gyáripárt, amint hogy a gyáripár nagytőkét is mindenkor általános-ságban liberális jellegűnek könyvelhettük. Ez máig sem változott. Történt azonban a Gyáriparosok Országos Szövetsége részéről egy lépés, amely homlokegyenest ellenkezik a hazai gyáripár országos intézményének eddigi szelid politikájával. A Gyáriparosok Szövetsége, mint egy rövid távirati tudósítás alapján mi is beszámoltunk róla, legutóbbi állásfoglalása kapcsán kezd valóban ellenzéki hurokat pengetni. Az a rövid távirati híradás ugyanis nem kevesebbet tartalmazott, mint azt, hogy

a Gyáriparosok Szövetsége országos akciót kezdett a közterhek behajtásáról szóló törvény 24. paragrafusának hatályon kívül helyezése érdekében, ami eddigi liberálisbarát magatartásával szemben határozottan ellenzéki hangnak tekinthető.

A néhány szóban ismertetett fentti akció azt jelenti, hogy feje tetejére állított gazdaságpolitikánk odajuttatta „az állam én vagyok” jelszó alatt működő liberális tőkét is, hogy megkezdje az akciót a magántőke stabilizálása érdekében Mert annak, hogy Romániában ma még a legbizonyosabb se bizonyos, hogy aki lefekszik gazdagon, holnap koldus-szegényen ébredhet föl, hogy aki kölcsön ad, tizszeres biztosíték mellett is el lehet készülvén kamatozó tőkéje elvesztésére, az a bizonyos huszonegyedik paragrafus egyik legfőbb előidéző oka.

Mit tartalmaz a huszonegyedik paragrafus?

A közterhek behajtásáról szóló törvény huszonegyedik paragrafusa azt a kihatásaitban alig fölbecsülhető jogot biztosítja az államnak, hogy

a közterhekötölések árverések alkalmával minden más hitelezőt megelőzve még akkor is, ha nem az árverés tárgyát képező ingó vagy ingatlan vagyonnal kapcsolatosak, hanem az árverés alá került vagyontárgyak tulajdonosának más természetű köztartozásai.

Az állammal szembeni terheknek ez a privilegizált behajtása addig megy, hogy olyan esetekben, amikor a csődbe jutott adós vagyontárgyaira a sorrendi tárgyaláson a hitelezők részesülési aránya törvényes megállapítást nyert és az állam igényeit képviselő ügyész csak utólagosan jelentkezik követelésével,

a bíróság teljes egészében megítéli az állami követelés összegét és minden további eljárás nélkül az első helyre helyezi.

A többi hitelező ilyen esetben természetesen egy banit se kap, mert ha az állami terhek levonása után maradt még valami, úgy az az ügyvédek között kerül felosztásra.

A félelmetes 24. paragrafus azt a lehetetlen helyzetet idézi elő, hogy

Romániában még az első helyre való telekkönyvi betáblázás se biztos.

A 24. paragrafus ugyanis nemcsak az egyes adókat, hanem a luxusadókat, illetékeket, vámköveteléseket,

sőt még a büntetések sokszor több millióra rugó összegét is a minden más követelést megelőző felhajtási joggal ruházza föl.

Nem lehet csodálkozni így, ha az a hitelező is elesik követelésétől, akinek az adós teherképes ingatlanára elsőhelyi telekkönyvi betáblázása van.

Lehet kérdezni a fentiek után, hogy miért nem kapnak a hazai gazdasági tényezők külföldi kölcsönt?

A többi indokot majd legközelebb.

Némedy Gábor.

Magyarányparkiállítás Budapesten. Szent István napra nyílt meg Budapesten az Országos Iparegyesület által rendezett Országos Kézművesipari Tárlat, olyan impozáns arányokban, mely az előző évek kereteit messze felülhaladta. A kiállítást Tolnay Kornél ny. Máv. elnökgazdát üdvözlő beszéde után József főherceg lendületes beszéddel nyitotta meg, kiemelve, hogy a kézműipar e tárlat keretében vívja meg a maga olimpiáját a büszke mesteri címért. A Tárlat, mely szeptember 17-ig nyitva marad, dus tárháza a remekbe készült kézművesipari termékeknek és legfőbb disze az előcsarnokban felépített, különféle céházslókkal és ipartörténeti emlékekkel ékesített „Mestercsarnok”, melynek művészi falain az „Isten áldja a tisztességes ipart” felírás és különféle jelmondatok olvashatók. A kiállítás egysége és művészi elrendezése főleg Dálnoky-Kovács iparegyesületi igazgató érdeme. A kiállítást a kormány is támogatja s ennek bizonyítéka, hogy a kiállítás megtekintői számára a magyar vasutakra felárú utazást engedélyezett, a Duna-Szövetség által a kiállítás rendelkezésére bocsátott igazolványok alapján pedig vizum nélkül lehet utazni Magyarországra s a vizumot utólag felárón adják meg Budapesten. A kedvezményekre jogosító igazolványok minden erdélyi és bánáti menetjegyirodákban bárki által megszerezhetők.

Romániai termelők a prágai mintavásáron. Egy minisztertanácsi határozat alapján a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége (1928 augusztus 20-iki 02701. szám alatt) az egyes kereskedelmi kamarák után felhívja az iparosokat, főképp pedig az

ELADÓ

12 vagon fehér bor, 11 foknál erősebb, kitűnő minőségben, Monteoru-Buzeu állomástól. A bor vagontelekben eladó, utánvoss árán. Cím: MIRCEA CĂTUNEANU BUZĂU.

7/92

Igaz vadásszá csak úgy válhatsz, ha a Magyar Vadászujságot

járatod, olvasod és tanításait szivedbe vésed! Aki nem olvas vadászlapot: az vadászati analfabeta és nevezheti magát: huslövőnek, pecsínkárnak; de semmire sem vadásznak!

Kérjen mutatószámot, — díjtalanul küldi kiadóhivatal: Budapest, Ferenc-körút 34.

alábbi produktumok termelőit, hogy cikkeik kiállításával vegyenek aktív részt az idei (szeptember 25.) prágai mintavásáron. Elsősorban a következő árucikkekről van szó: Élesztőemlék, őrlött termények, olajnövények, olajpogácsák, hajak, tollak, gyapjú, szaru, belek és állati hulladékok, juhgyapjú, prémek (ugynevezett karakülök és biberutánszatok), zöldseggek, gyümölcs, hal és huskonzervek, talp és bőr, aragonit. Az érdekeltek kéretnek, hogy termékeik egy gyűjteményét juttassák szeptember hó 5-ig a kamarák szövetségéhez (Uniunea Camarelor de Comerț și de Industria, Material pentru Târgul Volant din Praga, Strada Sarindar No. 19.) A kollekció a beküldő tulajdona marad és kiállításuk után semmiféle taxa nem fizetendő. A prágai vásár befejezése után a gyűjteményt visszaküldik a tulajdonosának.

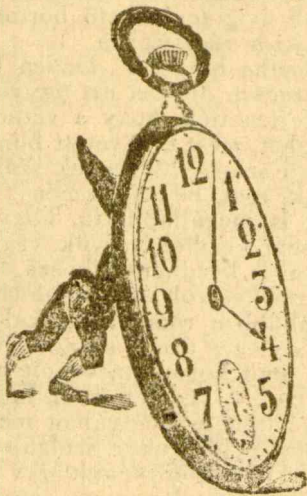
Külföldi vállalkozóknak adják bérbe az összes állami bányákat. Bukaresti munkatársunk jelenti: A Neamul Romanesc arról értesül, hogy a kormány az összes állami bányákat külföldi vállalkozóknak akarja bérbeadni. A külföldi szakértők romániai utazása szintén ezzel az új koncessziórendszerrel van összefüggésben.

Ugyis tudja az egész világ... Bukarestből jelentik: Néhány nappal ezelőtt Brailában megvetették annak a részvénytársaságnak az alapját, melynek feladata a gabonaneműek standardizálásáról szóló törvény kikényszerítése lesz. A társulat szoros összeköttetésben áll az állammal, amely apránként a brailai és constanzai gabonátárolókat fogja az üzleti vállalkozásba vinni. Érdekes, hogy az új társaság elnöke ugyanaz a Tancred Constantinescu, aki egyben a standardizálási törvény által alkotott bizottságnak is elnöke, eltekintve attól, hogy a liberális párt vezető üzleti korifeusa is. Ilyenképpen tehát nyilvánvaló lett, hogy az egész szerencsétlen standardizálás nem egyéb, mint egy durva liberális üzlet, amelyen mindenki kereshet, aki kormánypárti politikus, de senki sem, aki szánt, vet, arat, őrl és véres verejtékekkel viaskodik a földdel. Amint ezt különben ugyis tudta az egész világ...

Csak rövid ideig, a mostani nagy gazdasági krízis miatt.

Lei 165 egy zsebóra aranyozott láncsal

vagy egy asztali C. F. R. védjegyű ébresztő óra

mind ettől valódi svájci gyártmány, 2 éves írásbeli garanciával. Ezenkívül minden órához 60 db. ajándéktárgy. Nagy meglepetés.

2 óra vételnél ezen a 120 ajándéktárgyon kívül, egy „GILETTE” valódi amerikai borotva készülékkel küldünk, 2 pengével. Viszont 3 óra vételnél, 130 ajándéktárgyon kívül egy negyedik órát adunk ingyen, szintén 2 éves garanciával. Szétküldésért és csomagolási költségekért 35 lej vesztünk csomagonként.

Meg nem felelés esetén visszavesszük az árut és visszatérítjük az árat. Mi el csak kisebb készlettel rendelkezünk, kérjük az érdeklődőket, hogy rendeléseiket minél előbb feladni szíveskedjenek.

Forduljon teljes igazolvány: **COMPANIA ELVEȚIANĂ-ROMÂNĂ** Bucu egi, 1. Strada Erăncoveanu No. 10. címre.

(20)

(Folytatása következik.)

Brassói főigynökség: Hátu'só Kőbánya-ut 1. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladásán esetén minden három fizetett megjelenés után egy **ingyen-megjelenést** adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézkérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, **havan-ként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk** a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Keresek megvételre ecet kádakat vagy ecetgyár berendezést lehetőleg elszállítással. — Ajánlatot „Ecet” 7765 jelígre a kiadóba kérek. 7765

Jókarban levő 80 HP. W. D. motoreke igen olcsón eladó Tormacon Zwirnel. E 1982

Keresek megvételre egy jókarban levő lóhere-csép- lőt, mely direkt zsákol. Bíró Balázs, Moșia Ga-diștea, Vlașca E 1988

Eladó Dicsőszentmárton-ban örökáron „Dacia” szálloda-vendéglő, vagy pénzestárs kerestetik 2400

Könnyű féderes kocsi, pékek, hentesek, virág- árusok részére alkalmas, nagyobb darabmalom és folytonos kályha olcsón eladó. Hosszu-u. 50. 7811

Állást keres

Fiatal, románul beszélő fűszer kereskedősegéd állást keres. Cim „Szorgalmas” jelígre 7794 szám alatt a kiadóban.

Házvezetőnő vagy hasonló állást keres intelligensebb asszony. Jól főz és varr. Választ e lap kiadóbüroárába „Megbízható” 7800 sz. jelígre kérek.

Állás nyerhet

Pincekezelésben teljes jártassággal bíró ügyes munkás azonnali belépésre felvételt. Fizetési igényekkel felszerelt részletes ajánlatokat Kun Adalbert tanár úr Cluj, Str. Paris 36 továbbít. 7769

Egy ügyes kiszolgáló leány felvétetik Lópiac 4 sz. alatti likörüzletbe 7796

Ügyes segédleányok vagy lapint tanulólányok Fejér Jakabné női kalapüzletében felvétetnek. Kapu-u. 23 7803

Egy tüzi ember kovács műhelybe felvétetik. Raktárház u. 6. Ugyanott egy taxi-autó eladó. 7804

Megbízható villanszerelő

aki a belső szerelésben és szabad vezetések fektetésében jártas, azonnali belépésre felvétetik. 7810

Ing. FISCHER-nél Brassó, Kapu-u. 8.

Lakás

Bolvárosban 5 szoba konyhas lakás mellékhelységgel kiadó Peteu likörgyar. 7757

Kiadó egy nagy üzlet-helység portállal, berendezett álmányokkal és kiszolgáló pultokkal, kezi raktárral együtt. Obrassó Hosszu-utca 15 szám alatt Schütz V. Fiai. 7756/a

Valea-Crisului községben 2 üzempékes, finomítottval ellátott szeszgyár birtokkal, erdővel, anyaggal, jó lakásokkal, hízó istállóval, szeszszéssel megtelelő biztosíték ellenében kiadó vagy eladó. Értekezni lehet ugyanott Irimie Coveșanul. 7788

Szentpeteri-ut 1. alatt 2 szoba konyha mellék helységekkel kiadó E2021

Butorozott szoba konyhát keresek szeptember elsejére vagy tizenötödike-re. Cim „Pontos fizető” jelígre 7795 szám alatt a kiadóban.

Elegánsan butorozott szoba kiadó Raktárház-u. 40 l. em. 7797

Vegyeskereskedés, élelmiszerek és trafik lakással együtt kiadó. Cim 7811 sz. alatt a kiadóban.

Vegyes

Legjobb modellek Cserépkályhákban, kérjük raktárunkat megnézni „Terracotta” Vasut-utca 3/a. 7678

Burgonyavételre megbízást elvállalok. — Cim 7786 sz. alatt a kiadóban.

Csépőgépekhez legrovidebb időn belül szállít szalmazó és törek- rező tengelyeket Toth Testvérek gépműhelye Brassó, Kereszt-utca 12. 7764

Motorfűrészeket aprító- baltával igen olcsón raktárról szállít Feher Miklós gépgyár bizomá- nyi lerakata Cluj, Piața Unirei 25. 7652

Heggesztünk elektromos- san motor fejeket, tengelyeket, mindenféle gépre- szeket teljes garancia mellett Friedrich Testvérek hegesztő telepe, Timișoara. 7924

Szatmáron nő hajva- gást bubi és etonra szak- szerűen Kovács todrász készít Szamoshidó, E1924

Csak a lakáson van val- lakos mosást Cim Zai- zoni-u. 14. 7793

Mindenemű lakatos munkát és autogén he- gesztést készít Kocsis László Szatmár, Ba- thány-u. 9. E1929

Technikai eljárással fest- cipőket és bőrtárgyakat Erdélyi Szatmár, Eötvös- utca 1. E1929

Olcsón, ízletesen öltöz- het Kósánál, Hiteleskes uraknak fizetési kedvez- mény. Kapu-u. 49. E 1947

A „Hymen” vállalat új butorterméi nagy látva- nyosságot nyújtanak. 7526/13

Házasság

Középkorú

vagyos, gyermeke- len özvegyember nem feltétlen vagyos hölgyek ismerettségét keresi komoly

házasság

céljából. Teljes című leveleket „Földbíró- kos” jelígre 3010-11 szám alatt a kiadóba

A Brassói Lapokat naponta százezrek olvassák!

Szívünk megrendült mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett jó leány, testvér, unoka, és rokon

Tóth Pál Annuska

élete legszebb virágában, 17 éves kor- ban f. hó 22-én váratlanul elhunyt.

Szeretett halottunk hült tetemét f. hó 24-én d. u. 1 órakor fogjuk, a De- restyei-ut 1 sz. alatti gyászaházról a magyar evangélikus temetőbe örök nyu- galomra kísérni.

Brassó, 1928 aug. 23.

Pihenése legyen csendes!

Emléke áldott!

A gyászoló család.

No. 575/1928

Hirdetmény

Sercaia (Sárkány) községe (Fogaras vármegye) f. é. szeptember hó 24-ik napján délelőtt 10 órakor a községhezánál az állami számviteli törvény 72-83 §§-ai értelmében tartandó nyilvános írásbeli árveré- sen haszonbérbe adja a községi korcsmát.

Az árverési feltételek megtekinthetők a községi irodában.

Sercaia, 1928 aug. 17.

7802

A községi előliárolásár.

Primăria Municipiului Brașov

Nr. 16816—1928

Árlejtési hirdetmény

Ezenel közhírré tesszük, hogy f. é. szeptember 15-én d. e. 8 órakor a városi gazdasági hivatalban a nyilvános számvitelről szóló törvény 72-83 sz. cikkel alapján egy nyilvános ajánlattár- gyalás fog tartatni, a Lőportelep 4 szám alatti volt városi malom anyagának (tégla gerenda) lebontása és eladása céljából.

Az ajánlatához 200 Lei bántópenz csatolandó. A közelebbi feltételek a városi gazdasági hi- vatalban betekintheők.

Brașov, la 14 August 1928.

Primar:

Secretar General:

Dr. Moșu m. n.

7770

Socaciu m. n.

SORSOLÁS

minden hónapban

Szerencsés esésekben **220.000** Lejhez juthat! Ha részt vesz

az ország legelőnyösebb, legszolidabb, aggkori biztosításában.

BÁNSÁGI és ERDÉLYI

ÁLTALANOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ARAD, Strada Romanului 6.

A társaság ágazatai a következők: élet-, baleset-, tűz-, betöréses-lopás, szállítmány-, és jég stb. biztosítások. Kerestek az ország minden nagyobb vá- rosában és helységében jó javadalmazású

Képviselők, ügynökök

kerestek az ország minden nagyobb vá- rosában és helységében jó javadalmazású